

Dunántúli Harangszó

A NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

2018. TÉL

Szerkesztői sorok

Váltás. Már öt év telt el azóta, hogy először került a kezekbe az új Dunántúli Harangszó. A következő évtől új szerkesztőbizottság áll fel. Köszönetet mondunk azoknak, akik eddig hűségesen végezték a szolgálatot és sok erőt kívánunk azoknak, akik régiként-újként tovább készítik egyházkerületünk újságát.

Váltás. A választások után arra kértük az új tisztségviselőket kerületi és megyei szinten, hogy bemutatkozásukon túl írjanak arról, hogy miként képzelik szolgálatukat az elkövetkező hat évben, mit terveznek azon a területen, amelyre vállalkoztak.

Miben nincs váltás? Abban, hogy a tartalmi oldalakon továbbra is igehirdetést, egyháztörténeti szemelvényt és teológiai tanítást olvashatunk. A mai egyházi életet bemutató egyik írásunk a baptista gyülekezet felé nyit, a másik a felvidéki magyar gyülekezetek életéről és a következő evangélikus hilaritásunk fontosságáról szól. Majd Isó Dorottya arcképéről kapunk impressziót, a Kisharangszóban pedig a lélek gyümölcseit szemezhetjük. Az újság végén Sággy András lelkészről búcsúzunk fia visszaemlékezése alapján.

Hogy mit is jelentett öt év munkája? Örömteli, közösségben végzett munkát. Erről írnak azok, akik a szerkesztésben a kezdetektől máig kitartóan részt vesznek.

A címlapra az 1531-ben indult pápai evangélikus kollégium (ma református kollégium) harangjának képe került, a hátoldalon a néhány hónapja megkonduló oroszllányi templom harangja látható.

Harangtól harangig, a múlttól a jelenig ível a mostani szám tartalma. Áldásos olvasást kívánok!

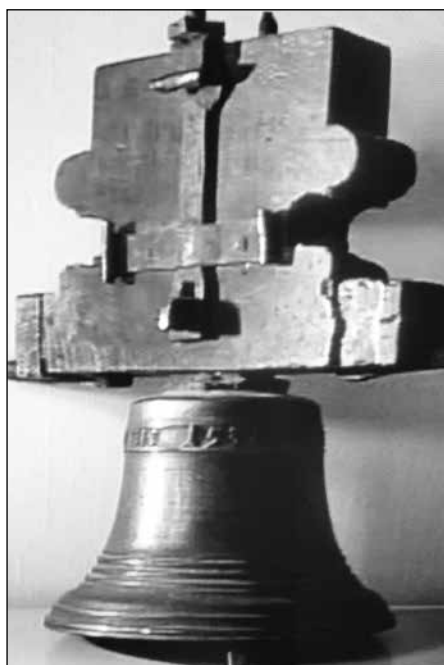
Koczor György
mb. főszerkesztő

Amikor a harang szól

A harangok használata az ókorból ered. Az ókori Egyiptomban, Ázsiában és a Közel-Keleten nemesfémről, illetve öntött bronzból készült harangokat használtak, elsősorban díszítőelemként, hangszerként, illetve jelzőeszközként. Templomi célokra való alkalmazásuk a Krisztus utáni 5. században, Itáliában vette kezdetét, majd onnan terjedt el szerte Európában.

A Bibliában nem találunk utalást harangokra, csupán a főpap palástját díszítették apró arany csengettyűk (2Móz 39,26), amelyeknek szintén díszítő, illetve jelzőeszközként volt szerepük a kultuszi használatban.

A történelmi Magyarország területéről ismert legrégebbi harang, amelyet még Hunyadi Mátyás uralkodása alatt, 1481-ben öntöttek, az erdélyi Koltaszentkirály református templomának kertjében áll. A legkorábbi, evangélikus templomban használatos harangunk 1523-ból való, és Szügyön található. A második legidősebb evangélikus harang pedig egyházkerületünk területén, a Veszprém megyei Kisberzseny-

ben álló evangélikus haranglábon van felfüggesztve. Ezt 1636-ban, Bécsben öntötték.

A harangokat az egyházi életben először az imádság óráinak, illetve

az istentisztelet idejének jelzésére használták. Később szerepük kitágult: fontos eszközei lettek a figyelemfelhívásnak, jelzői veszedelemnek, örömmek és bánatnak, emlékeztetői az idő múlásának. Ám legfontosabb feladatuk máig az, hogy Isten közelébe, Isten házába hívogassanak, imádságra és elcsendesedésre biztassanak. Amint ezt a békéscsabai evangélikus templom nagyharangjának felirata is kifejezi: „Mikor a harang szól, s hangja égig hatol, hittel és áhítattal sóhajts fel Istenhez!”

Erre a meghívásra emlékeztet minden alkalommal az egyházkerületi újságunk hátsó borítóján látható egy-egy harang képe. Sőt, maga a „Dunántúli Harangszó” címmel megjelenő lapunk és annak minden tartalma is ennek a célnak a szolgálatában áll, ezt a feladatot szeretné továbbra is betölteni. „Amikor a harang szól”, amikor a dunántúli harangszó „megszólal” az olvasók kezében, rajta keresztül a hitünk, az Istennel való kapcsolatunk erősödjön!

Adámi Mária **Fotó: Koczor György**

WELTLER ÖDÖN ÁGFALVI LELKÉSZ IGEHIRDETÉSE 1973. KARÁCSONY ESTÉJÉN

(Zsid 1,1-6)

Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az atyákhoz a próféták által, ezekben a végső időkben a Fiú által szólt hozzánk, akit mindennek örökösévé tett, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségének kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felség jobb-jára ült. Annyival feljebb való az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt náluk.

Mert az angyalok közül kinek mondta valaha Isten: „Fiam vagy te, ma nemzettek téged”, majd pedig: „Atyja leszek, és ő az én Fiam lesz”? Amikor pedig bevezeti az elsőszülöttet a világba, ismét így szól: „Imádja őt Isten minden angyala!”

Gyülekezeti karácsonyünnepély után egy hatéves fiú ezzel a kérdéssel fordult a lelkészhez: Miért állt ott a karácsonyfa mögött az a két vödör? Minek? Valóban, a karácsonyfa mögött fenyőágakkal eltakarva ugyan, de kíváncsi-kutató gyermekszemekről mégis felfedezve, ott állott két vízzel telt vödör. Így írta elő a tűzrendészet. Ha netalán a fa tüzet fogna, legyen mivel oltani. Ma legtöbb helyen ez a veszély sem fenyeget, hiszen a viaszgyertyák helyét elfoglalták a villanygyertyák. Tűz helyett legfeljebb rövidzárlat keletkezhet. A kérdés és a kísértés ennek ellenére megmarad. Sokan ma este csak a karácsonyfát látják, vagy csupán a „vödröket”. Pedig Isten arra akarja figyelmünket irányítani, ami azon az éjszakán történt, s ami mindenhol történhet, ahol igéjét és ajándékát komolyan vesszük. Nem szórakoztatni vagy ijesztgetni akart Isten azzal, amikor az ő dicsősége körülvette a pásztorokat, hanem menteni. Rövidzárlat helyett hadd vegyen körül és vegyen hatalmába bennünket is ez a dicsőség, ez a szent, nem megemésztő, hanem mentő tűz, amelyre azonban szintén áll: nem jó vele játszani. Igénk olyan ember bizonyágtétele, aki ennek a titoknak és csodának a lényegét láthatta meg: „Fia által”!

Másképpen látja az időt, mint eddig. Minekutána... ez utolsó időben szólt nekünk Fia által. Az „utolsó idő” kifejezés nem lebecsülést vagy szomorúságot fejez ki. Éppen az ellenkezőjét. Azt eddig is tudtam, hogy Isten a kezdet és a vég, s mindkettőnek korlátlan Ura, de Fia által megtudom és megtanulhatom, hogy ami közben van, az is az övé. S amikor Fia által szólt, akkor kezdődött az utolsó idő. Éber tevékenységre és feszült várakozásra figyelmeztet ez a tény! Nem mintha a „hajdan” mellékes lenne, amikor az atyáknak a próféták által szólt. Most azonban, hogy Fia által szólt és eljött – az Atya és az ő ajándéka érdekel minket. Jézus Krisztus születése és testi megjelenése az idők teljessége, közepe!

Fia által így másképpen látom Istent. Eddig egyáltalában nem láhattuk. Az Istent soha, senki nem látta, és azok a kevesek, akik valamit láthattak belőle, rémülten kiáltottak fel: jaj nékem! S most láthatjuk azt, aki az ő dicsőségének visszatükröződése, kisugárzása és az ő valóságának, belső lényének képmása. Eddig hangunk volt csupán, most képünk is van! S mindez Fia által! Eddig elképzelésünk lehetett róla, most tiszta, megbízható képünk van. S ez a kép úgy állítja elénk, mint édes Atyánkat, aki mindvégig szeret. Eddig nem egyszer merült fel a kétely és kérdés: van-e egyáltalában szíve Istennek, törődik-e velünk, bábkodik-e miattunk? Fia által és Fiában mindezekre végérvényes, megmásíthatatlan választ kapunk. Isten szeretet és szeret!

Fia által másképpen látom persze a mi világunkat is. „Akit tett mindennek örökösévé, aki által teremtette a világot, aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget.” Amit ezzel kapcsolatban mondunk, nem világnézet, hanem hitünk boldog felismerése és bizonyágtétele. „Fia által” tudom meg világunkról, honnan való: aki által teremtett; kié: akit tett mindennek örökösévé; s azt is, ki tartja fenn: aki hatalma szavával tartja fent. S még valamit is megtanulhatok: van a világmindenségnek olyan része is, amelyet mi nem látunk, sőt Istennek olyan teremtményei is, akikkel nincsen látható kapcsolatunk, mégis léteznek és élnek, pl. angyalok! Minket ma az érdekel leginkább, hogy van valaki, aki hatalma szavával fenntartja a mindenséget. Azt sokan sejtik, hogy van valami, ami a világot összefogja, összetartja. Mi hisszük, hogy van valaki, s ez a valaki a Fiú, aki kezében tartja és megtartja a mindenséget! Megtartója, táplálója, énekeljük egyik régi dicséretünkben. Az lehetséges, hogy emberek örületükben a földet megsemmisítéssel fenyegetik. Isten a megtartó munkában minket is felhasznál. Ez a mi nagy kitüntetésünk és felelősségünk!

Fia által tisztított meg Isten bűneinktől. Ezt is karácsony este akarja Isten nekünk elmondani. A jászol és a kereszt ugyanaból a fából készült. Isten Fiát nem ellenünkre, hanem javunkra küldte el. Jézus Krisztus nem azért jött, hogy bűneinket elszá-moltassa velünk, hanem hogy megtisztítson azokból. Isten Fia által pedig van minden bűnből tisztulás és szabadulás.

Egy modern karácsonyi jelenetben az egyik szereplő többek között ezeket mondja: Kell az ünnephez a harangok hangja, kell az ünnephez egy óra áhítat, kell az ünnephez meghatódottság, és kell hozzá egy szép mondás is. S ezeket megvásároljuk magunknak. Ez az idén is sokaknál így volt és van! De Isten Fiát nem ünnepre, hanem életre küldte, és Jézus Krisztus nem karácsonyfát hozott, hanem a keresztfát vállalta és vitte, hogy életünk, örök életünk legyen. Ezt nem lehet megvásárolni. Mindezt kérni lehet és elfogadni, s érte imádni azt, aki mindezt nekünk teljesen ingyen adta és ma is adja.

DECEMBER

Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük. (Mt 2,10)

Selma Lagerlöf A Bölcsék Kútja című novellájában írja: Gabesban, Media egyik városában élt három bölc. Nagyon szegények voltak, mert az egyik öreg volt, olyan korú és jellemű, akire azt szokás mondani: őskövület. A másik beteg, a halál leheletét árasztotta magából. A harmadik meg külleme alapján leírható, kerülendő fajta. Nyomorúságukban találtak egymásra. Egy éjszaka különös égi jelenségre lettek figyelmesek. Egy korong közeledett, mely megpattant, mint nyíló rózsza, végül tündöklő csillaggá lett. Ebben a pillanatban nagy király született – ujjongtak! Fel, gyorsan, vezényelték egymást! Keressük meg! A városból kivezető utat még csak ismerték, aztán merre, hogyan tovább? A csillag azonban fénynyalábot írt eléjük, csak járni kellett rajta! Biztonsággal haladtak idegen tájakon, veszélyes terepen, s közben egyre arról beszélgettek: mit mondanak majd a királyi szülőknek. Titkokat felfedő tudásukért, jövőndölésükért pedig mennyi aranyat, kincset, vagyont érő ajándékot kapnak majd! Búzskegük, küldetéstudatuk, öndicsőítésük, miszerint ők a ritka kiválasztottak, napról napra erősödött. A csillag váratlanul megállt a júdeai Betlehem közelében. A bölcsék tekintetükkel keresték a királyi város palotaként magasodó épületét. Nem találták. Rádadásul a csillag csodás fényével egy szegényes helyet világított meg. Volt anyja karján csecsemő, de miféle? Koldusforma. A bölcsék dühöngtek! Aranyat, vagyont érő kincseket tőlük? Ugyan! Így hát nem léptek be az egyszerű hajlékba, eszük ágában sem volt nagy királyról jövőndölni. Olyan dül-fül állapotban voltak, hogy egy ideig fel sem tűnt: nagy sötétség borítja be őket. Sehol csillagfény. Reszketve eszméltek! Isten elhagyta őket. Keresték a helyet, hol a csecsemőt látták, de bármerre mentek, sehol sem találták. Több nap után, kínlódva érkeztek egy kúthoz. Szomszasan hajoltak fölé. Egyszer csak a tiszta víz tükrén meglátták a csillagot! S miként Igénkben olvasható: nagy volt az örömük! Érezték, hitték, mondták: Isten gondolt ránk, adott szabadulást bűnből, nyomorúságból! Kis idő múlva ott térdeltek a Gyermek előtt, Ő pedig reájuk tette kezét! Minden képzeletet felülmúlóan meggazdagított. ***Fatalin Helga***

JANUÁR

Isten ezt mondta: Szívárványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, amelyet most a földdel megkötök. (1Móz 9,13)

Ma már nemigen szoktunk szövetségeket kötni, ezért talán az sem magától értődő számunkra, hogy mit is jelent a szövetség. A szövetség valójában egy szoros együttműködésre kötelező egyezség, amelyben a felek kölcsönösen támogatják egymást egy közös cél elérésében. Azok a szövetségek azonban, amiket a Mindenható Isten köt az emberekkel vagy a teremett világgal, nem teljesen felelnek meg ennek a meghatározásnak! Istennek ugyanis nincs szüksége együttműködő partnerekre, hogy elérje a célját! Amikor Ő szövetséget köt valakivel, az a szintiszta kegyelem megnyilvánulása! Itt sem volt szüksége arra, hogy akár emberek, akár a földön élő egyéb élőlények támogassák Őt célja elérésében! Hanem egyszerűen eldöntötte, hogy többé nem fogja özönvízzel elpusztítani a világot, bármennyire is gonoszak az emberek! Ezt az ígérését mégis egy szövetség formájában adta az emberiségnek, hogy mi, emberek érezzük, hogy Isten maga személyes kapcsolatra lép velünk ez által az ígélet által is, és nem csupán a fejünk fölött intézkedik, hanem belevon minket is a csodálatos ígéreteibe!

Isten a szívárványt tette ennek az ígélet-szövetségnek a jelévé, ami éppen akkor tűnik fel az égen, amikor még süt a nap, de már gyülekeznek az esőfelhők, vagy amikor már elvonult a vihar, és újra felragyog a nap fénye! Isten kegyelmének a fénye ragyog ilyenkor ránk, ami megőriz bennünket a pusztulástól! Ez a fény pedig nem máshonnan árad, mint Jézus Krisztusból, aki a világ világossága! Az Ő értünk vállalt áldozata miatt adhat a szent Isten mégis kegyelmet a bűnös világnak és a bűnös embereknek, akik hisznek Benne! Ha a mi bűneink sötét felhőin is átragyog Jézus megváltó szeretetének a fénye, akkor a mi életünkben is ott lesz Isten békességének a szívárványa, és nem csak a földi életünket nem kell féltenünk többé, hanem a kárhozattól is megmenekülünk, és az örök élet fényessége vár ránk!

Dobó Dániel

FEBRUÁR

Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk. (Róm 8,18)

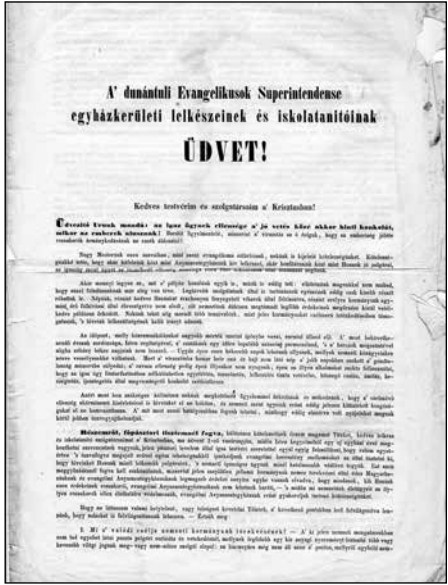
Vajon mennyit ér a jövő reménysége a ma fájdalmához, a ma veszteségeihez képest? A kereszténység egyik központi üzenete az, hogy nemcsak a múlt idő, a kronosz, hanem a beteljesedő idő, a kairosz gyermekei is vagyunk Krisztus feltámadása által. Ez a reménység azonban az üdvtörténet különböző pillanataiban más és másképpen realizálódik, néha az eszkatológiai hangsúlyok kiemelkednek más fontos teológiai tartalmak közül. Ugyanakkor ez az üzenet kísértésekhez is visz, valamiféle olyan gondolkodáshoz, amelyek szerint az „itt és most” zajló események, az azokból kiolvasható kértigma még nem kiforrott, ezzel együtt pedig – gondolhatnánk – talán nem is olyan értékes, mint az „eljövendő”. Eszembe jut egy történet egy fiúról, aki amikor a templomból hazajövet megkérdezték, hogy mit hallott, ezt válaszolta: „Azt, hogy higgyünk Istenben, hogy egyszer majd a mennyországba jussunk. De én nem akarok a mennybe jutni. Nekem Isten csak a barátom.”

Valóban a Római levélben olvasott ige vigasztaló lehet azok számára, akik a ma terhei alatt csüggednek. De ez a reménység nem csak egyszer a távoli valóságban realizálódik. Sőt néha éppen a legnagyobb nehézségek és terhek közepette tapasztalhatjuk meg azt, hogy az Úr velünk, egészen közel van. Nem feledhetjük, hogy a Jézus Krisztusról szóló evangélium nem sikertörténet, a jézusi út és a feltámadás öröme teljesen értelmetlen volna a nélkül a vállalás nélkül, amivel Jézus az emberi sors teljességét vette magára. Ez pedig elkerülhetetlenül magában hordozza a mulandóság, a gyász, a búcsúzás és a könnyek valóságát, amelyeket Megváltónk mind ismert. Sőt, éppen azáltal válik valósággá Pál üzenete, hogy rámutat: a hívő élet nem a teljesítmény, a cselekedetek, a „hitéleti siker” függvényében válik érthetővé, hanem az emberi élet teljességében. Egy falat kenyérben, egy korty borban, egy csepp könnyben, egy vigasztaló szóban. Ez által a felfogás által lesz értelmezhető Michelangelo Piétája, ahol Mária arcáról a tragédia fájdalma helyett a végtelen szomorúságban a megbékélés és az elfogadás csendes hite is fényesen sugárzik. Ez az a hit, amely a fájdalomban, a veszteségben is tanúbizonyságot tud tenni, amely a nehéz helyzetekben is bizalommal tud tekinteni Istenre, és amely dicsőségesen lesz láthatóvá rajtunk.

Simon Attila

Szabadelvű püspök a szabadságharcban

Haubner Máté 170 éves adventi körlevele

„Politizáljon-e az egyház?” – boldogok azok a korszakok, amelyekben egyáltalán felmerül ez a kérdés. Amikor válságban van egy ország, egy társadalom, akkor nem kérdés, hogy az egyháznak is véleményt kell nyilvánítania, útmutatást kell nyújtania a legfontosabb napi politikai kérdésekben.

A napi politika feloldhatatlannak tűnő erkölcsi kérdést vetett fel 1848 őszén: kinek kell engedelmeskedni? Luther tanítása egyértelmű: a törvényes világi felsőbbségnek engedelmeskedni kell mindaddig, amíg az Krisztus törvényével ellentétbe nem kerül. Azonban egyáltalán nem volt világos, hogy kit is kell törvényes világi felsőbbségnek tekinteni: a bécsi uralkodót, vagy (az elődje által kinevezett) pesti kormányt? Haubner Máté dunántúli evangélikus püspök adventi körlevele erre a kérdésre adott egyértelmű választ az egyházkerület lelkészeinek és tanítóinak.

Haubner Máté 1794. november 19-én született Veszprémben egy vagyontalan szücsmester fiaként. Felemelkedését tehetségének és szorgalmának köszönhette. Először a tehetős városszalónaki gyülekezet – Stadtschlaining a mai Burgenlandban – választotta meg lelkészévé, nyolc esztendővel később Győrött folytatta szolgálatát. Haubner Máté nemzeti és a lelkiismereti szabadság iránti

elkötelezettsége már lelkészi szolgálata idején is nyilvánvalóvá vált. Szalónaki szolgálata idején megreformálta az iskolát, német anyanyelvű diákjait ő maga tanította magyarra. 1842-ben a Protestáns Egyházi s Iskolai Lapban cikksorozatot írt, amelyben a protestantizmus lényegét a Szentírás tekintélyében és a lelki szabadságban ragadta meg.

1848. december 3-án írt körlevele legfontosabb mondanivalója, hogy az anyagi szabadság biztosítása – a jobbágyfelszabadítás – mellett a kormánynak még jelentősebb vívmánya, hogy a lelki szabadságot is megadta: „Sokkal becsebb mindezen félig anyagiaknál az a szellemi kincs, melyet a gondolkodás, olvasás, és sajtó felszabadítása által nyertünk (...) Testvérim! tehát nem pusztá anyagi nyereség az, melyet nemzetünk eddigi küzdése szerzett, hanem lelki szabadság!” E lelki és anyagi szabadság megvédelmezése a legfontosabb feladata minden keresztyénnek.

Haubner teljes mértékben azonosította a nemzeti és polgári szabadság ügyét az evangélium üzenetével: „*Ha mi, kik e dicső Magyarország határi között lakunk, mindnyájan igazi résztvevő szívből egymást testvéri karokkal öleljük, ez minket uraivá tesz elenségünk dühének. Mert a szeretet bizalommal jár, a bizodalom egyesít, az egység növeli az erőt, az erőnek érzése lelkesít, a lelkesedés bátorságot szül, a bátorság kitűrővé [kitartóvá] tesz, és a kitűrőké a győzelem! Testvérim! testvéri szeretet tehát az, mit nemzeti kormányunk minden honfiaknál fel-tesz, hogy Isten-nel kezdett mozgalmunk szerencsésen kifejlődhessék. S kérdem: kíván-e evangéliumi Anyaszent-egyházunk valamit sürgetőbben, mint ezt? Krisztus mikor az övét a legfőbb kellékre figyelmeztette, így szólott: (Ján. 13, 34-35.) »egy új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket. Erről ismerik meg mindenek, hogy az*

én tanítványim vagytok, ha egymást szeretenditek.«”

Haubner azonban nem erőszakra, fegyveres harcra biztatta a tanítókat és lelkészeket, hanem csupán kötelességük teljesítésére: „*Semmi, de semmi újat nem kell kísértenünk: Evangéliumi lelkipásztori és tanítói teendőink köréből egy hajszálnyira sem kell kitérnünk, hogy teljes értelemben jó polgárok legyünk. [...] Hirdessük tehát hiven a Krisztus evangéliumát úton útfélen és mondjuk ki, hogy nincs jobb hazafiság, mint az igazi evangéliumi kereszténység, és nincs evangéliumi kereszténység jó hazafiság nélkül.*”

A történet végét ismerjük. A szabadságharc leverése után az evangélikus egyház két évtizedre elveszítette függetlenségét. Haubner Máté hadbíróság elé került, és majd’ két évet töltött Kufsteinben várfogságban – az ellene felhozott legfontosabb vádpont éppen a fent idézett püspöki körlevél volt.

Szabad-e az egyháznak politizálni? Néha nem szabad, hanem kell. Még akkor is – leginkább akkor – ,amikor ez kockázattal jár.

Kertész Botond

KÉT VILÁG POLGÁRAIKÉNT

Pál apostol szerint a keresztény ember már nem a világ, hanem a menny polgára (Fil 3,20). Ugyanakkor arra is inti hittestvéreit, hogy tiszteljék a világi rendet, és engedelmeskedjenek a törvényes feljebbvalóiknak (Róm 13,1kk). Talán már ő is azért látta szükségesnek ez utóbbiról is beszélni, mert némely keresztények úgy gondolhatták, hogy az üdvösség szilárd reménységében mentesülnek e világi kötelezettségeik alól. A későbbi évszázadokban kiszélesedett ennek a szélsőséges gondolkodásnak a tábor; sőt, a jelenség napjainkban is tetten érhető. Ezzel a kegyesnek tűnő elzárkózással bátran szembehelyezhetjük az Ágostai hitvallás XVI. cikkelyét, amely szerint a hívő embernek felelősséggel kell részt vennie a polgári életben: „A világi dolgokról azt tanítják, hogy a törvényes világi intézmények Isten jó alkotásai. A keresztényeknek szabad hivatalt viselniük, bíraskodniuk, császári és más, érvényben levő törvények szerint ítélezniük, jogos halálos ítéleteket hozniuk, jogos háborút viselniük, katonáskodniuk, törvényes szerződést kötniük, saját tulajdonnal rendelkezniük, a hatóságok kívánságára esküt tenniük, házasodniuk és férjhez menniük.”

Luther szerint a világi hatalom Isten akaratából van: nem ellensége, vetélytársa Istennek, hanem a szolgája, így az annak való engedelmesség nem zárja ki az Istennek tetsző életet. Magától értetődik persze, hogy bizonyos konfliktushelyzetekben a hívő embernek Isten iránt kell engedelmesnek lennie az emberi törvényekkel szemben is (v. ö. ApCsel 5,29), ez azonban nem jelentheti azt, hogy bármilyen alattomos, esetleg erőszakos módon közreműködhet a neki nem megfelelő, netán zsarnoki hatalmat gyakorló világi felsőbbtség elmozdításában vagy felszámolásában. Az egyház sohasem állhat az anarchia mellé, mert akkor nemcsak egy alkalmatlan kormányzattal, hanem magának Istennek a rendjével szállna szembe.

Ezzel kapcsolatban Luther kettős kormányzásról ír. Eszerint létezik lelki kormányzás, amelynek eszköze az evangélium, gyakorlója az egyház, célja pedig az, hogy az ember kegyes és istenfélő életet éljen; létezik ugyanakkor egy másik, a világi kormányzás, amelynek eszköze a törvény, gyakorlója a felsőbbtség, célja pedig az, hogy az ember csendes és békés életet élhessen, személye és javai biztonságban

legyenek. E kettőt nem szabad összekeverni, mondja Luther, hiszen mindkettővel más a célja a történelmet és az emberi társadalmat uraló Istennek. Hozzáteszi azt is, hogy „egyik sem elég a másik nélkül a világban, mert Krisztusnak lelki uralma nélkül, világi hatóság által senki sem lehet kegyes az Isten előtt”.

Napjainkban nemegyszer találkozunk azzal a szemlélettel, hogy a kétféle kormányzásról szóló reformatori tanítás körünk viszonyai között már nem állja meg a helyét. A modern narratíva ugyanis a könnyen relativizálható népfelség elvéről szól, nem pedig arról, hogy a világi kormányzat mögött a gondviselő Isten hatalma és akarata áll. Pedig éppen korunk társadalmi berendezkedése az, amely – szemben a Luther korabeli rendi állammal – széles lehetőségeket tár a társadalom, és így a keresztény ember elé, hogy a világi felsőbbsséggel szembeni elégedetlenségét kifejezze, illetve annak legális leváltásában tevékenyen közre is működjön. A polgári demokráciában választásokon lehet dönteni arról, hogy milyen politikai erő irányítsa az országot. Az állampolgárok számos civil kezdeményezéssel élhetnek – mint például a népszavazás –, ráadásul az sem számít lázadásnak vagy törvénytelen fellépésnek, ha valaki kritikát gyakorol a kormány felett, akár egy szabályosan bejelentett tüntetés során. Ezek azok a lehetőségek, amelyeket az elmúlt évszázadban nyitott meg előttünk a történelem Ura: felelősséggel élnünk kell tehát velük. De mindez nem változtat azon, hogy a világi kormányzat – még a rossz felsőbbtség is! – Isten akaratából gyakorolja a hatalmát, és ő az, aki adott esetben a bűneit is számon kéri rajta.

Az egyház nem az állam intézménye, de nem is kormányellenes civil mozgalom, hanem Krisztusnak a világban zarándokoló népe: állampolgárok közössége, akiknek Istentől kapott felelősségük részt venni hazájuk életében és közügyeiben, megtartva a törvényeket, és akik engedelmességgel tartoznak a felsőbbtség iránt. Az üdvösség kiteljesedése két világ polgárai vagyunk: szabad tehát imádkoznunk „minden feljebbvalóért, hogy nyugodt és csendes életet élhessünk teljes istenfélelemben és tisztességben” (1Tim 2,2).

T.J.

MISE ÜNNEPLÉSE LUTHERÁNUS TEMPLOMBAN – IGEN!

„Alaptalanul vádolják gyülekezeteinket azzal, hogy eltörlik a misét. A mise megmaradt nálunk, és a legnagyobb áhítattal ünneplik” – írja Melancthon az Ágostai hitvallás XXIV. cikkében.

Talán többen felkapják a fejüket, amikor szembesülnek ezzel a megállapítással. Hiszen egyfajta ismerethiányból adódóan sokan úgy tartják, hogy misét a római katolikus felekezet ünnepel, a lutheránus egyháznak „csak” istentisztelete van, amelynek egyedül az igehirdetés a középpontja, a formái pedig nem díszesek, hanem egyszerűek, puritánok. A valóságban azonban ez utóbbi a felvilágosodás idején, református hatásra megcsontosodott, az evangélikus gyakorlattól idegen istentiszteleti forma: történelmünk szomorú átká az, hogy gyakran mégis ezt érezzük a magunkénak, nem pedig a valódi lutheri örökséget, azaz a megreformált, Krisztusközpontúvá visszaalakított misét.

Luther és társai misének nevezték a megreformált istentiszteletet. (A hazainál nyugodtabb múlttal bíró lutheránus közösségek ma is ezt az elnevezést őrzik világ-szerte!) Annak megreformálása pedig egyáltalán nem egyszerűsítést jelentett számukra, hanem szemléletváltást: a misét nem emberi cselekvésnek, hanem Isten kegyelmes ajándékának tekintették. A középkorban ugyanis – eltorzítva az eredeti apostoli hagyományt – a misén való részvételt érdemszerző cselekedetnek tartották, akkor is, ha egyébként évszámra nem is éltek az úrvacsora szentségével, mert azt a miséző pap kiváltságának tartották. Így aztán kialakult a gyülekezet távollétében végzett, élőkért vagy éppen holtakért áldozatként bemutatott

magánmisék gyakorlata, amely részben megélhetési forrás is volt a papok számára, különböző misealapítványok és adományok révén. Amikor Luther írásaiban a misét kárhóztató kijelentéseket olvasunk, amelyekben ördögi találmánynak, bálványimádásnak és egyéb gonosz dolognak nevezi a misét, akkor nem a gazdag liturgiájú úrvacsorai istentiszteletéről, hanem kifejezetten erről, az érdemszerző magánmise gyakorlatáról beszél!

A lutheri reformáció szakított a helytelen gyakorlattal: nem eltörölte, hanem éppenséggel visszaállította a misét, vagyis a gazdag, párbeszédés liturgiájú, az úrvacsora ünneplését is természetes módon magában foglaló istentiszteleti formát az eredeti méltóságába.

Luther egyébként nem írt elő kötelezően végzendő istentiszteleti formát a megreformált gyülekezetek számára. Két istentiszteleti rendje, az 1523-as latin Formula Missae és az 1526-os német Deutsche Messe – lám, mindkettőt misének nevezte! – csak szerény ajánlás volt. Máskor is egy-egy konkrét helyzetre választott valamely liturgikai témájú intézkedésével vagy tanácsával. Így szüntette meg például – ismét csak szükséghelyzetben, és nem kötelező mintaként! – az ostyá és a bor ünnepélyes magasba emelését, az úgynevezett úrfelmutatást 1544-ben a wittenbergi templomban, mivel úgy látta, hogy ebben a mozdulatban sokan még mindig a szentség Istennek való felajánlását, áldozatként való odanyújtását látják, nem pedig azt, amit a valóságban jelent: Krisztus a szentségben a maga valóságos jelenlétével tiszteli meg az egyház népét, amelynek hálás hódolattal kell fogadnia őt. Ezeket a tanácsait azonban Luther nem tekintette általános érvényűnek.

Miért nem rendelt el Luther általános érvényű istentiszteleti formát? Azért, mert a hagyo-

mányos misét elfogadhatónak tartotta – természetesen azzal a megszorítással, hogy az nem a gyülekezet érdemszerző cselekvése, hanem az egyház Urának ajándéka. Így ír erről: „A most általánosan szokásban lévő istentisztelet keresztény, tiszta eredetű, amint az igehirdető hivatal is az. De valamint az igehirdető hivatal meghamisított a papi zsarnokok által, úgy az istentiszteletet is meghamisították a képmutatók. S amint az igehirdető hivatalt nem eltörölni, hanem megfelelő állapotába visszahelyezni óhajtjuk, úgy az sem a szándékunk, hogy az istentiszteletet megszüntessük, hanem hogy azt ismét megfelelő kerékvágásba tereljük.”

Ünnepelünk-e misét az evangélikus templomban? Igen, mert nincs okunk arra, hogy ne tegyük. (Mint ahogy a hagyományos elnevezéstől sem kell csupán daczból idegenkednünk.) Jelenleg használatos liturgiáink egyike – az úgynevezett „új” – erre gazdag lehetőségeket biztosít, amelyeknek megismerése és használata sok áldás forrása lehet gyülekezeteink számára. A legtöbb templomunkban használt „rég” – valójában az 1930-as években összeállított, majd negyedszázaddal később megújított – liturgia ugyancsak számos elemét tartalmazza a lutheri misének: jó, ha ezekre tudatosan figyelünk, és így használjuk őket. Annak kegyelmét pedig adja meg nekünk hitünk és az egyház Ura, hogy Luther Márton mai követőiként, a reformáció ötszázadik évfordulója utáni időkben végre valamennyi templomunkban természetes legyen minden vasárnap az úrvacsora ünneplése, és – Luther biztatásával mondván – „járuljanak hozzá azok, akik éheznek és szomjúhozak az eledelt, vagyis minden jámbor keresztény hívő, lesújtott és megrémült lélek, mint akik szívük szerint óhajtának kegyesek és egészségesek lenni”!

Tubán József

2019-BEN IS OLVASSA A *Dunántúli Harangszót!*

Megrendeléseiket az eddigi módon küldhetik el a gyorgy.koczor@lutheran.hu email címre, a 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2. postacímre, vagy a +36 20/824-3444 telefonszámon.

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség
Számlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025
Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

Kérésre csekket küldünk!

A közlemény rovatba kérjük beírni a **megrendelő neve és címe** mellé: **Adomány DH**
(Egy újság egy évre szóló önköltségi ára 1.900 Ft/példány)

2018. szeptember 21-én, Győrben egyházkerületünk közgyűlése megválasztotta a kerület új tisztségviselőit a 2018-tól 2024-ig tartó új ciklusra. Beiktatásukra Mészáros Tamás felügyelővel együtt a győri Öregtemplomban került sor a tanácskozást követő ünnepi istentiszteleten.

Bencze András püspökhelyettes

A köszöneté az első szó. Köszönet a bizalomért, amely ebben a ciklusban is megengedte, hogy egyházunkban ezt a tisztséget viseljem. Elsősorban Isten bizalmára gondolok. Hiszen Ő az, aki mindenki másban is, aki erre a küldetésre jelölt és választott, bizalmat ébresztett. És Ő az, aki nekem küldetést adott.

A második szó pedig már a küldetésről szól. Megőrizni a rám bízott drága kincset (2Tim 1,14) – az evangéliumot. Mert ez élte az egyházat, gyülekezeteinket és minden embert. Ha ez elvész, mintha a tiszta levegőt vonnák meg tőlünk.

E rövid írás keretében két irányt szeretnék jelölni ebben a szolgálatban.

Az első az igehirdetés tisztasága. Mert csak a jó magból nő jó fa, s csak a jó fa terem jó gyümölcsöt. A püspökhelyettesnek nincs jogköre örökölni az igehirdetés tisztasága felett. Viszont joga van tisztán hirdetni az igét, ahányszor csak küldetést bíz rá püspöke. És joga van imádkozni azért, hogy az egyház Ura küldjön munkásokat, akik hűséggel végzik munkájukat.

A második az igehirdetés szabadsága. Hetven éve zajlott az a folyamat, amely során nemcsak külső nyomást gyakoroltak az egyházra, hanem az egyházban is voltak „haladó erők”, akik belülről akarták szabályozni, cenzúrázni az igehirdetést. Amióta visszakaptuk az igehirdetés szabadságát, féltve őrizzük ezt a kincsünket. A hűség nem politikai irányzatokhoz vagy gazdasági hatalmasságokhoz, hanem Krisztushoz köt bennünket. Adj meg nekünk az Úr, hogy a Szentlélek által megőrizzük a ránk bízott drága kincset, az evangéliumot!

Rátz András egyházkerületi másodfelügyelő

Megtiszteltetés számomra, hogy kerületünk közgyűlése másodfelügyelővé választott. Erre a megbízásra korábban nem is gondoltam. Miután jelölést kaptam, erősödött bennem konfirmációi áldó ígém üzenete: „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára” (Lk 9,62). Ezért vállaltam a jelöltséget, a közgyűlés pedig megtisztelt bizalmával.

Még alig vagyunk túl a beiktatáson, eddig kevés konkrét feladat várt rám. Az elmúlt rövid időszaktól is jól látszik, hogy az egyik legfontosabb szolgálatom Mészáros Tamás kerületi felügyelő helyettesítése lesz. Ezért vele igyekszem a lehető legszorosabb kapcsolat kialakítására, hogy amikor őt helyettesítve járok el, akkor kerületünk elnökségének véleményét és álláspontját tudjam képviselni.

Egyházkerületi tisztségviselőként abban szeretném segíteni a kerület gyülekezeteit, hogy legfontosabb feladatukat, az evangélium hirdetését el tudják végezni.

Legnagyobb kihívásnak az elvilágiasodást látom, szolgálatomban arra szeretném buzdítani a kerület evangélikusságát, hogy a Krisztushoz ragaszkodó, egyházas gondolkodást és életvitelt tartsák értéknél. Legjobban azt várom az előttem álló időszakról, hogy a gyülekezetekbe eljutva

megismerhessem nehézségeiket és örömeiket, és így szeretnék mindennapjaik részesévé válni.

Ehhez kérem egyházkerületünk evangélikusságának imádságos hátterét.

Október 31-én a reformáció 501-ik évfordulójának istentisztelete egyben hálaadó Istentisztelet is volt, hiszen megkapta engedélyét a Mózeskosár Evangélikus Nevelőszülői Hálózat. A hálózat a Nyugat Magyarországi Egyházkerületben tevékenykedik. Jelenleg Vas, Zala és Somogy megyékben élnek a nevelőszülőink,

Dr. Horváth József egyházkerületi ügyész

Ez év szeptember 21-én iktattak be másodízben a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület ügyészi tisztségébe. Abban az Öregtemplomban, melyben kereszteltek, megáldották házasságomat és melynek gyülekezetéhez tartozom. Az első beiktatásom Kőszegen történt, azt követően vettem át az ügyészi teendőket barátomtól, hivatásrendi társamtól, a soproni dr. Tölly Zoltántól. Zoltánnal egyazon ügyvédi kamarának voltunk tagjai, kapcsolatunk mindig kollegiális és baráti volt. A feladatokat azzal a megjegyzéssel adta át, hogy ügyészi munkája során az éves jelentések legtöbbszörében örömmel jelenthette, hogy a tárgyévben ügyészi fellépésre szükség nem volt! Nekem, mint utódja számára is ez volt átadási jókívánsága.

Egyházunk tagjai többségének – szerencsére – nincs sok ismerete arról, hogy mi is a kerületi ügyész feladatköre. Röviden összefoglalva: az egyik része a részvétel a fegyelmi eljárásokban, képviselő az egyházi bíróságok előtt fegyelmi ügyekben. A másik fontos feladat: jogszabálysértés esetén törvényességi felügyeleti eljárás indítása, szükség szerint határozat hozatala.

Merőben más tehát feladat- és jogkörünk, mint a világi ügyészeké államunk törvényei szerint.

A megelőző ciklusban kiváló emberi és munkakapcsolat alakult ki a kerületi fegyelmi tanács tagjaival, Szemerei János püspökkel és Mészáros Tamás felügyelővel. Elődöm jókívánsága az előző ciklus utolsó két évében beteljesedett. Két egymást követő évben én is jelenthettem, hogy a tárgyévben kerületünkben ügyészi ténykedésre nem volt szükség. Részt vehettem azonban a jogszabály-értelmezési munkákban, és a jogi jellegű feladatok előkészítésében. (Egy eljárásban pedig az országos ügyészt helyettesítve járhattam el.) Talán ez is hozzájárult az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséhez, amit a továbbiakban is elsőrendű feladatunknak tartok.

Schermann Gábor egyházkerületi GAS-felelős

**„A jókedvű adakozót szereti az Isten” (2Kor 9,7)
– de hogyan derítse jókedvre testvéreit a perselyező templomszolga?**

Egy kétszázötven éves megbízatást követően választott az egyházkerület közgyűlése idén tisztségviselővé: a Gusztáv Adolf Segély (GAS) egyházkerületi felelősevé.

A tisztség egyik feladatköre „sima ügy”: évente összegyűjtöm az egyházmegyék GAS- befizetéseinek adatait, és a gyülekezetek országos GAS-keretből való támogatási kéréseit, majd e rendszerezett információkat az országos GAS Tanács elé tárom. Mivel az elmúlt 12 évben már egyházmegyei GAS-felelős voltam, és így a GAS Tanács munkájában is részt vettem, a feladat ezen része nem hordoz sok ismeretlen kihívást, azt igyekszem körültekintéssel és pontosan ellátni.

A feladat másik része már komplikáltabb: a befizetések nem magától értődők, hiszen aki adakozik, annak muszáj tudnia, hogy mire és miért teszi ezt – máskülönben hogyan tehetné jó kedvvel? Ez pedig örökös marketing-munkát igényel(ne) – melynél semmi sem áll távolabb tőlem. A GAS Tanács visszatérő dilemmája is ugyanez évről évre: hogyan lehet a gyülekezeti tagok számára érthetővé, követhetővé és szívhez szólóvá tenni azokat a célokat, amelyeket az összegyűlt

adományokból támogatni fogunk? Mert igen sokfélék lehetnek ezek a célok. A GAS eredeti definíciója csak ennyi: gyülekezeti segély. Általában építkezéseket értünk a támogatandó célok alatt, de ez korántsem szükségszerű. Másfelől, hogyan biztathatnánk jókedvű adakozásra nálam sokkal több terhet hordozott embereket én, egy befizetésében a „gyengébbek közt teljesítő” gyülekezet lelkesze?

Ezek a kérdések teszik sokszor izgalmassá ezt a kívülről száraznak tűnő szolgálatot...

Összeállította: Adámi Mária; maria.adami@lutheran.hu

de folyamatban van jelentkezők felvétele Veszprém és Győr-Moson-Sopron megyékből is. Várjuk további nevelőszülői tanúsítvánnyal rendelkező vagy nevelőszülőség iránt érdeklődő evangélikusok és nem evangélikusok jelentkezését egyaránt!

Kapcsolattartó: Weller-Jakus Erika szakmai vezető 20/2889375

További információt olvashatnak a facebook oldalunkon is:

Mózeskosár Evangélikus Nevelőszülői Hálózat

ahol 5. éve szolgálók. Espereshelyettesként az egyházmegye fejlődését szeretném szolgálni.

Szöllősi Miklós nyugdíjas bányamérnök vagyok. Bokodon születtem (1953.03.13.), ott részesültem a keresztség szentségében, ill. szülőfalumban konfirmálkodtam (1967). 25 évig Tatabányán éltem, a tatabányai evangélikusok családjába tartoztam. 2002. évben visszaköltöztem Bokodra, 2012-től presbiteri szolgálatra hívtak el a Gondviselő, ez évtől a bokodi egyházközség felügyelőjeként szolgálom „anyaggyülekezetemet”.

2018 májusában a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegyében az egyházmegyei felügyelőhelyettes tisztségre kaptam megbízást. Magammal szemben a legfontosabb elvárás: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”(Mt 22,39). Szeretném segíteni a hozzánk tartozó egyházközségeket, testvéreket, különösen fontosnak tartom a fiatalok bevonását, ezen alkalmak támogatását. Szolgálatommal erősíteni az ortodox irányzatot, követve az alapító reformátorok irányutatását.

Nagy Gábor

Nagy Gábornak hívnak, a Sári Evangélikus Egyházközség lelkésze vagyok. Eredetileg Tordasról származom. 1999-ben tértem meg egy konfirmációs táborban. 2009 óta élek és szolgálók Súron.

A Fejér-Komáromi Egyházmegyére mindig tágabb lelki otthonomként tekintettem. 2011-től a 2018. évi ciklus végéig láttam el az egyházmegyei ifjúsági felelősi szolgálatot. Ez alatt az idő alatt nyári ifjúsági hetek, focikupák, ifjúsági találkozók szervezésében vettem részt.

Missziói felelősként szeretnék megyei vagy éppen kistérségi evangélizációs alkalmakat szervezni, illetve tovább folytatni a pünkösdi hétfői Egyházmegyei Találkozók hagyományát.

Bence Győző

Hetedik évemet kezdtem meg Nagyvelegen, első szolgálati helyemen. Az ifjúsági munka mindig közel állt hozzám, 15 éve végzek szolgálatot fiatalok között. Első tapasztalataimat a Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapatban szereztem, ahol 17 évesen örsvezető, később pedig csapatparancsnok lettem. Nem meglepő, hogy lelkési munkámban nagy szerepet tölt be a fiatalok körében végzett szolgálat. **Ifjúsági felelősként** szeretném folytatni azt a szolgálatot, amit Nagy Gábor testvérem végzett az előző években, és a tervek szerint folytatjuk a közös szolgálatot azokkal a kollégákkal és fiatalokkal, akikkel eddig is együtt szolgáltunk. Egy régi-új dolog azonban már elindult, az egyházmegyei ifjúsági bibliaóra a Budapesten tanuló fiataljaink számára. Kéthetente gyűlünk össze az ige körül, és egyszerűen beszélgetünk róla. Van egy másik új dolog is, a gyerekszolgálatos vezetőképző. Tavasszal 7 résztvevővel indult a kísérleti képzés, ezt most összesen fogjuk befejezni, és gondolkodom a folytatásban is a kísérleti képzést elvégző fiatalok bevonásával.

Dr.Sassi Endréné Sztruhár Ildikó

A Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán hőerőgépszaként végeztem, majd távhőszolgáltatási területen műszaki fejlesztési, tervezői, kivitelezői munkák felügyeletét láttam el.

Minőségmenedzsment szakmérnöki diplomám megszerzését követően nyugdíjba vonulásomig egy budapesti telekommunikációs nagyvállalat minőségirányítási vezetőjeként a versenypiaci szférában dolgoztam.

A Tatabányai Evangélikus Gyülekezet tagjaként 1982-től kántori, számvetőségi elnöki, presbiteri szolgálatot végzek.

A Fejér-Komáromi Egyházmegye szolgálatába 2000-ben mint gazdasági felelős kapcsolódtam be.

Jelen megbízatással az építési, beruházási, felújítási munkák gazdaságos tervezésében, a rendelkezésre álló költségkeret hatékony felhasználásában, a kivitelezési árajánlatok racionalizálásában, a tervezett és elvégzett munkák ellenőrzésében kívánom segíteni a gyülekezetek és – egyházmegyei presbiterként – az elnökség munkáját.

Összeállította: Szarka Éva lelkész; istvan.szarka@lutheran.hu

Vladika Zsófia

A tét-kisbabeti gyülekezet lelkészeként megtiszteltetés számomra, hogy az egyházmegyénk közgyűlése bizalmat szavazott, és **espereshelyettesnek** választott. Igyekszem ezt az előre megkapott bizalmat megszolgálni.

Hatodik éve szolgálók a győr-mosoni egyházmegyében. Három évig megbízott ifjúsági felelősként vezettem az ifjúsági táborokat Rábcakapin. A tisztújítást követően is folytatam ezt a feladatot mint megválasztott, beiktatott ifjúsági felelős. Az elmúlt évek során néhány lelkes középiskolás fiattal csendesnapon, összetartó délutánokon vettünk részt. Ennek következtében a táborok lebonyolításában sokkal aktívabban tudtak részt venni, nagy segítséget nyújtottak a háttérmunkában és a tábor lebonyolításában egyaránt. Ennek az ifjúsági vezetőképzésnek a programját szeretném tovább folytatni, új fiatalokat bevonni.

A tervek között szerepel, hogy a közeljövőben két egyházmegyei tábort indítunk Rábcakapin. Egyet a fiatalabbak számára, több játékkal, koruknak megfelelő módszerekkel megszólítva őket. Egy másikat pedig a felsőbb évfolyamosok, középiskolások számára, akikkel a beszélgetéseken, a lelki töltökezésen, a korosztályt érdeklő témákon lenne a hangsúly.

Így kérem Isten áldását a munkánkra, szolgálatainkra.

Pécsingerné Németh Enikő

Ménfőcsanakon születtem egy olyan evangélikus családba, ahol a gyülekezeti élet támogatása mindig fontos volt. A nagyapám a gyülekezet gondnoka, az édesapám és édesanyám valamint öcsém a gyülekezet pénztárosa volt. Én 30 éve fiatalként lettem presbiter, segítve munkámmal a gyülekezet életét. 16 éven keresztül - gyermekeimmel együtt - tagja voltam a Soli Deo Gloria evangélikus ének- és zenekarnak, amellyel sok jótékonyági koncertet adtunk. Jelenleg részt veszek a vasárnapi gyermekfoglalkozások megtartásában. Mivel pedagógus vagyok, az egyhetes gyülekezeti nyári táborban is vezetek csoportot nagyjából 5 éve. Az egyházmegyei munkára Jankovits Béla esperes úr kért fel. **Másodfelügyelőként** céljaim a felügyelő munkájának segítése, a gyülekezeti kapcsolattartás elősegítése és az ifjúsági munka támogatása.

Pusztainé Kovács Emma Éva vagyok, evangélikus vallású. A Győri Evangélikus Öregtemplomban kereszteltek, konfirmáltak és ott is házasodtam. Lányom szintén itt keresztelkedett és konfirmálkodott. Az egyházhoz való kötődésre és hitre nevelésre Édesanyám és bezi nagyanyám tanított.

A Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvodában dolgoztam 15 évig, nyugdíjazásomig, ebből 8 évig gazdasági vezető voltam. A Győri Evangélikus Egyháznál két cikluson át képviselő-testületi tag voltam, egy ciklusban pedig presbiter.

A Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegye **gazdasági felelőse, pénztárosa** 2014 óta vagyok. A megye egyházközségeinek költségvetésében és zárszámadásában segítek, a pénztárosok és a lelkészek közreműködésével.

Nyitott vagyok bármelyik egyházközségnek segíteni.

Munkámhoz Isten áldását kérem.

Összeállította: Koháry Ferenc; ferenc.kohary@lutheran.hu

Neveléstudományi Intézetében szereztem másoddiplomát okleveles neveléstudomány szakos bölcsész szakképzettséggel, felsőoktatás-pedagógia specializációval.

A Kaposvári Evangélikus Egyházközség 2012. november 24-én választott lelkészévé. 2012-ben Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye ifjúsági felelőse lettem, 2018-ban pedig az egyházmegye közgyűlése **espereshelyettesé** választott. 2016-2018-ig a Bükön megrendezésre került Szélrózsa Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó lelkészi vezetője lehettem.

Kovácsnai Tamásnak hívnak. 1975. június 23-án születtem egy somogymeggyesi evangélikus család egyetlen gyermekeként. Szülőfalum a mai napig híres az ország egyetlen kéttornyú evangélikus templomáról. Foglalkozásom mentőápoló, a tabi mentőállomáson dolgozom. A 2018-as év különleges és megtisztelő feladatköröket adott számomra. A Tab és Környéke Evangélikus Egyházközség gyülekezete felügyelőlévé választott. Így a helyi gyülekezet parókus lelkészével, Arató J. Lóráddal és a megújult presbitériummal próbáljuk a tabi evangélikus közösség egységét tovább erősíteni.

A 43. születésnapomon az Egyházmegye közgyűlése Mátrai Zoltán megyei **felügyelő helyettesévé** választott. A közgyűlés bizalmát ezúton megköszönve igyekszem majd helytállni, és a megye valamint a megyei felügyelő munkáját segíteni.

Pfeifer Ottó vagyok, 1986. december 11-én születtem Pécsen. Gyermekkoromat Bonyhád városában töltöttem, a bonyhádi evangélikus gyülekezethez tartozva.

Középiskolai tanulmányaimat Csurgón végeztem, és onnan kerültem az Evangélikus Hittudományi Egyetemre. Egy esztendő után lehetőségem nyílt Németországban, az Augustana Hochschule-n tanulmányaimat folytatni, elmélyíteni.

2013 szeptemberétől a Soproni Evangélikus Egyházközségben gyülekezeti munkatársként végeztem szolgálatot, majd a hatodéves képzésem is ott töltöttem.

2015 augusztusától szolgálom az Iharosberény – Vései Társult Evangélikus Egyházközségben.

Teológiai tanulmányaim kezdete óta foglalkozom ifjúsági munkával, könnyűzenével. Ezeket a tapasztalataimat igyekszem kamatoztatni a somogy-zalai **ifjúsági** munka során.

Arató Lóránd vagyok, tabi lelkész és a Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye megválasztott **evangelizációs és missziói felelőse**. Somogyi kötődésem 2008-ra nyúlik vissza. Ebben az évben jártam először a tabi gyülekezetben – akkor még teológushallgatóként –, majd évente részt vettem segítőként a hittantáborban. Hatodéves gyakorlatomat is ebben az egyházközségben végeztem, majd 2014 nyarán lettem a gyülekezet lelkésze.

Missziói felelősi szolgálatomat az egyházmegye ifjúsági felelőseivel karöltve szeretném végezni. Közös egyeztetéseink alapján, az egyházmegyei hittanverseny résztvevőit és azok kísérőit, valamint egyházközségeink elnökségeit és presbitériumait szeretnénk megszólítani, lehetőséget nyújtani a lelki feltöltődésre, és erősíteni mindannyiukban a szolgálatra készséget.

Pongrácz Máté vagyok, a Kaposvári Evangélikus Egyházközség lelkésze. Győrben születtem és születésemtől fogva egy Győr melletti kis faluban, Győrságon éltem, ahol kántori szolgálatot vállaltam. Tanulmányaimat a győri Péterfy Sándor Evangélikus Gimnáziumban végeztem.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen 2010-ben szereztem teológus-lelkész diplomát. 2009-ben egy évet a németországi Augustana Teológiai Főiskolán voltam ösztöndíjas hallgató. 2012-ben a Pannon Egyetem Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar

Tóth Károly vagyok. Ajkán születtem 35 évvel ezelőtt. 2009-ben volt a lelkésszentelésem, ezután öt éven át Veszprém megyében, a takácsi, homokbödögei és környéki gyülekezetekben szolgáltam. 2014 óta vagyok a soproni gyülekezet lelkésze. Feleséggel három gyermeket nevelünk.

Espereshelyettesként a legfontosabb feladatnak azt tartom, hogy támogassam az esperes és az egyházmegyei felügyelő munkáját, valamint a gyülekezetek életét és a többi tisztségviselő szolgálatát. Fontosnak tartom, hogy a soproni egyházmegyeiben, ahová sokan költöznek, erősödhessen a lelkészi szolgálat, a gyülekezeti és megyei alkalmak minél többeket megszólítsanak, és a meggyengült közösségek is stabilizálódhassanak.

Kassai Róbert vagyok, 60 éves. 34 évig dolgoztam közszolgálatban, jelenleg vállalkozóként nyugdíjügyintézkést végzek. 1989 óta a balfi gyülekezet gondnoka vagyok, működésemet templomtatarozások, orgonafelújítás, közösségi ház létrehozása, a gyülekezeti és kulturális programok szervezése jellemzi. Írom, szerkesztem a helyi lapot, a Balfi Híreket. Egyházmegyei **másodfelügyelőként** a második ciklusomat kezdtem meg. Fontos feladatnak tekintem, hogy megőrizzük és megtartsuk az egyházi szolgálatot segítő épületeket. A legfontosabb feladat mégis az egyházi élet fejlesztése, a missziós tevékenység egyházközségi és egyházmegyei szinten egyaránt az ökumenizmus jegyében.

Varga Tamás vagyok, 1986. szeptember 19-én születtem Szombathelyen. A bükki gyülekezetben nőttem fel, ott konfirmáltam. A gimnáziumi tanulmányaimat a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Liceumban végeztem el. A gimnáziumi tanulmányok után, beadtam jelentkezésem az Evangélikus Hittudományi Egyetemre, ahova felvételt is nyertem 2005-ben. A 2010/2011-es tanévet a németországi Neuendettelsauban töltöttem. A hatodévet a Soproni Evangélikus Egyházközségben végeztem. Az egyetem elvégzése után 2012-ben Szemerei János püspök úr a Rábaszentandrásai Evangélikus Egyházközségbe küldött ki. Azóta itt szolgálom, 2015 óta pedig beiktatott lelkészként. Feleséggel 2010-ben kötöttünk házasságot, és három gyermekünk született.

Missziói felelősként fontosnak tartom, hogy az evangélium örömeivel minden korosztályt megszólítsunk, kicsiket és nagyokat egyaránt. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, szorosan együtt kell dolgoznunk az ifjúsági felelőssel, Plöchl Ildikóval. Terveim között szerepel még az, hogy a rábaközi településeken egy evangelizációs sorozatot szeretnék csinálni.

Plöchl Ildikó hittanár, határ menti gyülekezetpedagógus vagyok. Sopronban születtem, jártam iskolába, és családommal itt élek már több mint nyolc éve ismét. Előtte Ágfalván laktam, és az ágfalvi evangélikus gyülekezetben lettem húsz éve presbiter, majd később másodfelügyelő. Itt kaptam az indítást az egyházi munkára, ágfalvi német ajkú hívektől és mindenki Böhm András bácsijától, akikkel „haza” érkeztem, mivel apai nagyapám szintén e nemzetiséghez tartozott. Hitoktatásra Alpár Geyza jó barátom emberi és lelkészi példamutatása alapján kaptam kedvet.

2008-ban végeztem hittanárként az Evangélikus Hittudományi Egyetem kihelyezett tagozatán, a Nyugat-Magyarországi Egyetem. Még ebben az évben el is kezdtem tanítani az ágfalvi általános iskolában, s teszem ezt változatlan lelkesedéssel, kreativitással és emberi példamutatással. Ez utóbbi három szóval meg is válaszoltam a kérdést ars poetica-mmal kapcsolatban. Mert hiszem és vallom, hogy a mai gyerekeknek és gyülekezeti tagoknak emberközeli, a mindennapokban megélhető, krisztusi egyházra és keresztyénségre van szüksége. A soproni egyházmegye **gyermek- és ifjúsági** referenseként munkámat ennek szellemében fogom végezni.

Kovács-Mesterházy Zoltán vagyok, az Órimagyaródsi Evangélikus Egyházközség felügyelője, és a Vasi Evangélikus Egyházmegye **másodfelügyelője**.

Anno meglepett az egyházmegye jelölése, és ma sem tudom, hogy milyen talentumot láttak bennem, akik a másodfelügyelői tisztre jelöltek. Bízom Istenben, hogy jól döntöttek. Az egyházi közéletben való szerepvállalás számomra szolgálat, teljesen mindegy, hogy éppen melyik grádicson állok. Mindig a legjobb tudásom és meggyőződésem szerint, keresztyén hitünk és evangélikus tanításunk alapján kell ellátnom a rám bízott feladatokat. Megyei másodfelügyelőként segítenem kell a megyei felügyelő szolgálatát, építeni, segíteni az egyházmegye és az egyházközségek kapcsolatát.

Hogy miért vállaltam el? Ezt a kérdést családom is többször feltette, most sem írhatok mást: „mindannyiunknak ott kell szolgálnunk, ahol szükség van ránk, és reménység szerint alkalmasak is vagyunk a feladatra”.

Pethő-Udvardi Andrea vagyok, a Sárvári Evangélikus Egyházközség lelkésze. Az egyházmegyében az **ifjúsági és konfirmandus felelősi** tisztre jelöltek, majd választottak meg. 2012 óta szervezem az egyházmegye egyetlen megyei táborát, a zenei táborot, amely nagy hagyományra tekint vissza. A táborból kinövő generáció – öröm látni – megtalálta helyét akár a megye, akár az ország gyülekezeteiben, az elmúlt években pedig már gyermekeiket küldték a táborba. Saját magam is tapasztaltam, hogy a nyári táborok mekkora formáló erővel bírnak, mennyire megalapozzák az egyházhoz való kötődést, és meghatározó közösségek születésére adnak lehetőséget.

A fiataloknak szervezett alkalmak, akár a hagyományos őszi konfirmandus csendesnap, akár az egyházmegyei Tamás-misék találkozási, barátkozási lehetőséget jelentenek, ahol még a szórvány helyzetből érkező fiatalok is megtapasztalhatják, sokan vagyunk együtt Krisztus nevében. Erre a közegre szükség van, ennek fontosságát érzik a fiatalok, sőt a maguk módján keresik is a lehetőségét. Alkalmakat szervezni, ennek a háttérét biztosítani, akár a tanév során, akár nyári táborok formájában a mi feladatunk, hogy továbbadjuk azt, amit mi is kaptunk.

Horváth Zsolt vagyok a sárvári gyülekezet felügyelője, ez már a 3. ciklus, ahol a gyülekezetet vezethetem elnöktársammal együtt. Korábban az Országos Gazdasági Bizottság tagjaként, az elmúlt ciklusban pedig már a Vasi Egyházmegye Gazdasági Bizottságában, mint **gazdasági felelős** segítettem a megyei presbitérium munkáját. A Közgyűlés ismét megtisztelt bizalmával, amit köszönök.

Sárváron egy pénzügyi vezetékeként dolgozom, a több évtizedes pénzügyi, gazdasági területen eltöltött munka miatt is vállaltam a jelölést.

A felelős gazdálkodás nagyon fontos egyházunk életében is, ennek megvalósulásában szeretném segíteni az egyházmegyét.

Összeállította: Kőrösi Krisztina; krisztina.korosi@lutheran.hu

Zsednai Józsefné espereshelyettes

Debrecenben születtem, 1964-ben, hitüket őrző református és evangélikus szülők utolsó gyermekeként. Lelkesszé szentelése után (1988) Várpalotán és Öskүн voltam segédlelkész. Parókusként előbb Öskүн (1989-1992), majd Gyökönyben (1992-2014) szolgáltam, 2014-től pedig várpalotai (helyettesként tési) lelkész vagyok. 1988-ban kötöttem házasságot Dr. Zsednai József székesfehérvári ev. fizikussal. Négy gyermekünk és immár két unokánk született.

Pasztorálpszichológiai lelkigondozói végzettségem mellett két évig családterápiás tanulmányokat is folytattam. Espereshelyettesként leginkább a testvéri légkör és közösség erősítését igyekszem munkálni.

Bálintné Sári Judit egyházmegyei felügyelő

Az egyházmegye újonnan megválasztott felügyelője vagyok. Jelenleg esetenként dolgozom a pápai Gróf Esterházy Kórház Egynapos Sebészeti

Osztályán. 1985-ben felnőtt szakápolóként végeztem, majd 2010-ben a Pécsi Tudományegyetem diplomás ápoló képzését elvégeztem. Munkámra hivatásként tekintek, ezért mindig a teljes embert szemlélem, akinek a lelki terheit kell először meggyógyítani. 2000-től a magyargéncsi gyülekezet gondnokaként, 2016-tól pedig felügyelőjeként tevékenykedem. Három alkalommal részt vettem a főtí kántorképző tanfolyamon, jelenleg a lányommal felváltva kántorizálunk gyülekezeti alkalmainkon. Feladatomban tartom olyan testvérek közvetlen megszólítását is, akik az Isten után sóvárognak, de még nem indultak el a hit útján. Fontos számomra, hogy a keresztyének megtalálják a lelki békességüket Istenben, egymásban, és a gyülekezeti közösségekben egyaránt.

Szamosi Attila egyházmegyei másodfelügyelő

Veszprémben születtem, és élek. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Államigazgatási Karán szereztem diplomát. Jelenleg a Veszprémi Városházán vezető főtanácsosként dolgozom. A Veszprémi Evangélikus Gyülekezet tagja vagyok. 1997-től gyülekezeti gondnok lettem, azután egyházmegyei jelölőbizottsági tag, majd elnök, ezzel párhuzamosan, 2006-tól zsinati póttag, majd rendes tag a mai napig. 2012-től az egyházmegye másodfelügyelője vagyok, immár a második ciklusban. Ezt a szolgálatot nagy lelkesedéssel látom el, és legjobb tudásom szerint végzem a Jóisten és az egyházmegye által rám rótt feladatokat.

Tervem, hogy az egyházmegye gyülekezetei és lelkészei is a törvényes rend szerint „működjenek”, és szolgáljanak!

Weltler Gábor evangélizációs és missziói felelős

2010. július 10-én szentelt lelkésszé Ittész János püspök Sopronban, majd 1 évig a heidelbergi egyetem ösztöndíjasa voltam. Ezután kerültem Veszprém megyébe, és 2011 óta szolgálom lelkészként Malomsokon és iskolalelkészként a marcaltői Kmety iskolában. Emellett a 3. éve látom el – helyettes lelkészként – a kertai körzetet. Kezdetől fogva igyekszem aktívan részt venni az egyházmegye lelki életében gyülekezeti zenekarunkkal, a Szivárvány zenkarral együtt. Különböző egyházi lapok szerkesztőségében is vállalom feladatokat. 2017 decemberében a megyei LMK elnökének választottak. A misszió számomra nem egy munkaterület az egyházban, hanem Jézus Urunk küldő parancsának értelmében az egyház lényege. Ezért nem csupán a külön missziós programok megszervezése fontos feladat, hanem arra is kell figyelni, hogy minden megnyilvánulásunk Krisztus keresztyén hirdető bizonyosságtétel, vagyis misszió legyen.

Kovács Viktor ifjúsági felelős

Alföldi származású vagyok, Szolnokon nőttem fel. 2005-ben kezdtem a teológiát. Egyetemi éveim alatt Finnországban is tanulhattam. Végzősként engem választottak a hallgatói önkormányzat élére. 2011-ben szentelték lelkésszé. Bö hét éves szolgálatom alatt voltam a kelenföldi gyülekezetben, majd a Teológus Otthon spirituális két esztendőn át. 2014-ben kerültem az egyházmegyébe, ahol két évet szolgáltam a somlószőlőkertai körzetben. 2016 augusztusa óta vagyok az ajkai gyülekezet megválasztott lelkésze. Ifjúsági felelősként hiszek abban, hogy nem (csupán) réteg alkalmakkal kell megszólítani a fiatalokat, hanem elsősorban az összes gyülekezeti alkalmat úgy kell alakítani, hogy az minden korosztály számára érték legyen.

Dávid Ilona gazdasági felelős

1958. május 28-án, Tésen, evangélikus családban születtem. A Kaposvári Tanítóképző Főiskolán végeztem könyvtár-technika szakos tanítóként. Öt évet az alsó tagozatban, majd a megfelelő képesítés megszerzése után négy évet a felső tagozatban tanítottam Pétfürdőn. Pályaelhagyóként – a rendszerváltás időszakában – a NAV jogelődjéhez kerültem. 1998-ban végeztem a zalaegerszegi Pénzügyi és Számviteli Főiskola levelező tagozatán szakközgazda-vállalkozói szakirányon. 2000-ben az egyházmegye számvevőszéki elnöke lettem. A tisztséget három cikluson keresztül láttam el. Három felnőtt gyermek édesanyja vagyok. 2019-ben nyugdíjba vonulok, de önkéntes munkát – egyházban és világban – továbbra is szeretnék végezni. Az egyházmegye gazdasági felelőseként továbbra is hittel, szeretettel, a vezetőséggel és gyülekezetekkel együttműködve, a törvényi rendet betartva szeretném a rám bízott feladatot Isten segítségével végezni.

Összeállította: Weltler Gábor; gabor.weltler@lutheran.hu

Baptistának lenni Pápán

tista a legnagyobb protestáns felekezet.

Tovább nehezíti a megismerést az, hogy bár 1523-ban Eperjesen már létrejön az első magyarországi baptista gyülekezet, de öt évvel később Pozsonyban máglyán égetik el a prédikátorokat, és utána is erőteljes üldözéseknek lettek kitéve, így keletre kényszerülnek menekülni, ahol egy ideig Bethlen Gábor támogatását élvezik ugyan, de később tovább kell vándorolniuk, ha élni akarnak. Ebből kifolyólag csak a XIX. század közepén tudnak újra visszatérni Magyarországra a baptisták, és csak bő száz éve lett államilag elismert a Baptista Egyház.

Egy ilyen esetben tehát, ahol a gyülekezetek nagyon különfélék, és uniós szervezetként csatlakoznak egymáshoz,

Nem könnyű bemutatni egy átlagos baptista gyülekezetet, mert azt kell mondom, hogy nincs egy általános kép. A baptista gyülekezetek ugyanis nem egyházi struktúrában épülnek fel, hanem minden gyülekezet önálló és független, éppen ezért a valós kép, ami bemutatja a szervezetet, az a baptista unió. Nem egy szervezeti struktúra tehát az alapja, hanem egy uniós felépítés, amiben a gyülekezetek egyetértéssel különféle alapvető elemekben, de emellett jelen van az önrendelkezés is.

Azért sem könnyű egy ilyen bemutatás, mert bár Magyarországon nem túl jelentős létszámmal vannak jelen a baptisták, hiszen a taglétszám hozzávetőlegesen 11700 fő, ugyanakkor a tagok közé azok számítanak, akik felnőttként – vagyis mondjuk inkább azt, hogy érett gondolkodással és tudatosan – kötelezték el magukat Jézus követésére. Ez azt is jelenti, hogy a vasárnaponként baptista gyülekezetekbe látogatók száma természetesen meghaladja ezt a számot, sok látogató, valamint gyerek is jár közösségeinkbe. Illetve bár hazánkban alacsony a tagok száma, világviszonylatban mégis a bap-

valamint határokon átvéve ugyan a legnagyobbak, mégis az évszázadokon át tartó különféle üldöztetéseknek nagyban köszönhetően csekély számú a közösség, nehezen ismerhető meg egyetlen gyülekezeten keresztül. Kerületi missziós pásztorként van lehetőségem bepillantani több gyülekezet életébe, így a dunántúli gyülekezetek gondolkodása azért valamelyest mégis megismerhető. Azt látom, hogy ezen a vidéken elég hasonló a gyülekezetek gondolkodása, így általánosságban stílusbeli eltérések vannak ugyan, de a közösségeket mozgó irányvonalak nem különböznek.

Jelen esetben a pápai gyülekezetéről fogok több szót ejteni. Ez a közösség kifejezetten kicsi, a tagság létszáma 20 fő alatt van, vasárnaponként úgy 40 ember szokott összejönni istentiszteletra. Mindez azonban előnyös is tud lenni, hiszen így sokkal családiasabb a közösség, mindenki ismer mindenkit, kapcsol-

latban vagyunk egymással, oda tudunk figyelni a másokra. Persze ez nem feltétlenül jelenti minden esetben, hogy ezt meg is tesszük, hogy élünk is mindig a lehetőséggel, de azok, akik meglátogatnak minket, ezt szokták kiemelni erősségként.

A gyülekezetet bő két évtizede Csaplár Józsi és felesége, Wendy plántálta. Józsi Angliába menekült ki '56 után, majd onnan tért vissza, immár Jézussal a szívében és evangélista elhívással. Először az ő lakásukon jöttünk össze, majd egy bérelt helyen, ahonnan aztán egy kocsmá megvásárlásával és átalakításával költöztünk. Jelenleg megint egy bérelt helyen vagyunk, mivel egy árvíz következtében az épületünk vályogfalait olyan mértékben rongálta a víz, hogy le kellett bontanunk, és újat építenünk helyette.

Szervezeti szinten nálunk van egy háromfős vezetőség, akik összejárunk rendszeresen imádkozni a gyülekezetért, valamint megbeszéljük, mit kaptunk Istentől, és abba az irányba tereljük a gyülekezetet. Emellett persze jelen vannak a hétköznapi ügyek is, amikre figyelmet kell szentelni, de ez nem okoz olyan nagy leterheltséget, mivel minden egyes területnek a gyülekezetben van egy úgynevezett területi felelőse, aki a lelki alkatának megfelelően szol-

gál az adott helyen. Ezen személyek bizonyos önrendelkezéssel bírnak, adott anyagi forrás is hozzájuk van rendelve, illetve feladatokat bízunk rájuk. Ezen embereket a vezetőség kéri fel a feladatok végzésére, miután már megis-

mertük lelki ajándékaikat, adottságaikat, személyiségüket. A vezetőket nem választjuk a gyülekezetben, hanem akik alkalmasak erre, azoknak segítünk felkészülni minderre, a gyülekezet megerősíti az adott személyeket, vagy ha úgy látják szükségesnek, megvethetjük egy-egy személy vezetővé válását. Ebben a feladatkörben hét évig szolgál az adott személy, utána kötelező módon egy „szombat-év” következik, amikor pihen a szolgálatokban, majd utána eldöntheti, hogy szeretne-e újabb hét éven át részt vállalni a szolgálatban. Ezt azért is fontosnak látjuk, mert nem akarjuk kiapasztani vezetőinket, nekik is szükségük van feltöltődésre, illetve a pihenőév alatt a gyülekezet is láthatja,

épülni. A dicsőítésben a gitár többnyire állandó, alkalmanként billentyűs hangszer is megjelenik, máskor dob vagy cselló. Van, hogy régebbi (30-40 éves) énekeket éneklünk, máskor teljesen újakat. A cél nem a minőségi előadás, hanem Isten megszólítása, dicsőítése. A prédikációk erőteljesen Biblia-központúak, a gyülekezetbe látogatókat bátorítjuk, hogy ők is hozzanak magukkal Bibliát, velünk együtt keressék ki, olvassák az igéket, jegyzeteljenek, hogy újra és újra átgondolhassák, hogy állnak hozzá Isten igéjéhez. Nem csak a lelkész, a vezetők is tanítanak, prédikálnak.

A házi csoportok is fontos tényezők a gyülekezetben, hiszen igazából ekkor

hogy nem a vezetőktől működik a gyülekezet, hanem Isten. Isten az, aki által élünk, mozgunk és vagyunk.

Ahogy már eddig is látszott, nem kész és határozott keretek adják a gyülekezet vázát. Ez megmutatkozik az istentiszteleteken is. Általában imával kezdünk, hirdetések után dicsérjük Istent, következik a prédikáció, végül záróének. Ugyanakkor számomra az istentisztelet fontos elemei között vannak a bizonyosságtételek, mikor megosztjuk, mit és hogyan éltünk meg Istennel az elmúlt időszakban, milyen nehézségekben vagy örömeinkben veszünk részt. Legutóbb imádkoztunk egy olyan személyért, aki épp kórházba került, egy másik emberért, aki a jogosítványát készült megszerezni, van, aki diakóniai szolgálatra készül Németországba. Ilyenkor jelzi valaki, hogy miről van szó, és együtt Isten elé visszük az adott esetet, személyt. Emellett a nagy érték az, mikor megosztjuk az istentisztelet keretein belül azt, hogy mit éltünk meg Istennel az elmúlt héten, hiszen tudjuk, hogy a másik hite által tudunk igazán

tudjuk a leginkább megosztani egymással azt, hogy mit és hogyan élünk meg az Istennel való kapcsolatunkból. Ezen alkalmak során nem egy újabb prédikáció hangzik el, valójában a cél az, hogy aki készül, ő beszéljen a legkevésbé, a résztvevők tegyék hozzá azt, amit megismertek, megértettek Istentől. Emellett van több egyéb rendszeres programunk. Közös ebédek, amikor összejövünk, együtt eszünk, ápoljuk a közösséget. Imaalkalmak, amik alulról szerveződnek, és itt-ott jönnek össze hárman-négyen, ahányan épp egy csoportot alkotnak. Rendszeresen az úgynevezett „gyűlinapok” is, amikor egy adott témát járunk körbe sokkal mélyebben. Ehhez hasonló a taggyűlés, amikor a tagságot vállalók összejönnek együtt imádkozni és tervezni a jövőt, hiszen minden tagnak ugyanolyan beleszólása van a gyülekezet életébe.

Törekszünk arra, hogy Isten imádata, a közösség, a tanítványság, azaz Isten Igéjének megismerése és megcselekvése, a szolgálat és a misszió ugyanakkora hangsúlyt kapjon a gyülekezet életében, hogy ne térjünk el semmitől, amit Isten ránk bízott a Biblia alapján. Ezen felül úgy látjuk, hogy Isten elhívott minket arra, hogy fáradozzunk annak a városnak a jólétén, ahova Isten helyezett bennünket (Jer 29:7)

Természetesen van sok hiba, fájdalom, keserűség is, amin átmegyünk. Van, hogy mi okozunk egymásnak sérüléseket, van, hogy nem vagyunk épp készek arra, hogy elhordozzuk a másikat. Mi is bűnös emberek vagyunk. Az egyetlen különbség köztünk és az utca embere között, hogy mi megváltott bűnösök vagyunk, akiket Isten arra hívott el, hogy megmutassa rajtunk kegyelmét és szeretetét. Alapvetően ezért van a gyülekezetünk is. Amennyiben ezt meg tudjuk valósítani, úgy van értelme a közösségünknek. Ha Isten nem lesz látható bennünk és általunk, akkor nem vagyunk többek egy klubnál. De a mi szándékunk nem az, hogy magunkért, hanem hogy a mindenható Istentől legyünk együtt, hogy Pál szavait idézzem: „Krisztusért járva követésben” vagyunk itt a földön. Ez van, mikor jobban, máskor kevésbé sikerül. De nem adjuk fel, mert tudjuk, hogy nem rajtunk múlik mindez, hanem egyedül Istennel. A mi feladatunk csupán az, hogy hagyjuk Őt munkálkodni rajtunk keresztül. Amikor ez megvalósul, akkor tudjuk, hogy valóban Krisztus teste vagyunk. Akkor tudjuk, hogy nem egy baptista gyülekezetet mutathatunk be másoknak, hanem a mindenható Istent.

Boncz Zoltán lelkipásztor
Összeállította: Koczor György,
gyorgy.koczor@lutheran.hu

Száz éve tartó küzdelem a megmaradásért

E rövid írás a teljesség igénye nélkül egy olyan halmozottan kisebbségben élő közösség történetével kívánja megismertetni a kedves Olvasókat, amely pontosan száz esztendeje, 1918. október 28., azaz Csehszlovákia megalkulása óta vívja küzdelmét a megmaradásért.

A felvidéki magyarok evangélikusok az 1919. január 30-án alakult Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházhoz tartoznak. A közel 370 000 tagú egyházban a magyar és német nemzetiségű egyháztagok létszáma ekkor még 70 000 volt. Összesen 11 magyar, 13 szlovák-magyar, 11 szlovák-német-magyar, és 3 német-magyar vegyes önálló egyházközösség működött. Az egyház harminctagú Egyetemes Tanácsát négy nemzetiségi (német és magyar) tanács tag alkotta, ami nem tükrözte az arányokat, és nem volt elegendő hatékony az érdekképviseléshez. A szlovák hittestvérek a magyarok megmaradási szándékára irredentizmusként tekintettek. Az egyházi vezetők a reformáció szellemiségének útjáról letérve, szó nélkül túrték a gyülekezeteikkel szembeni államhatalmi túlkapaszkodások, amelyek egyes lelkészek és tanítók szolgálatának ellehetetlenítéséhez, bebörtönzéséhez és elűzéséhez vezettek. Kísérletek történtek az egyházi földek kisajátítására is, néhány gyülekezet iskoláját pedig megszüntették. A felsoroltak hatására a kisebbségi közösségekre jellemző módon elindult a hívek számának csökkenése. A két háború közötti időszak egyetlen pozitívuma a pozsonyi szlovák-magyar esperesség megalakítása volt 1923. december 31-én. A hitélet anyanyelven való gyakorlása ebben az időszakban még nem volt közvetlen veszélyben, hiszen a lelkészek zöme ekkor még háromnyelvű volt.

A második világháborút követő kitelepítések megbénították a magyar gyülekezeteket, mivel a legodaadóbb egyháztagok kényszerültek elhagyni az otthonaikat, aminek következtében felgyorsult az asszimiláció. A rendszerváltás sajnos nem hozott érdemi javulást. A szlovák államhatalmi törekvések és a Mečiar-korszak az egyházi életre is kihatással volt. Az 1991-es népszámlálási adatok alapján 12 310 magyar evangélikus élt Szlovákiában. Jelenleg ez 7-8 000-re tehető, a Pozsonytól Nagytárányig húzódó, 500 km-es hosszúságú szakaszon. A legnagyobb magyar evangélikus közösség a gömöri régióban él, az ország leginkább elnéptelenedő, elöregedő, elvándorlóssal és munkanélküliséggel sújtott vidékén. A gömöri gyülekezetek a lelkészhiányon túl komoly anyagi és infrastrukturális gondokkal küzdenek. Azonban érezhető igény mutatkozik a hitélet iránt, amit látványos eredmények bizonyítanak. A nyugat-szlovákiai gyülekezetek fenntartása ugyan anyagilag valamelyest jobban biztosított, viszont az erőteljes szekularizáció miatt rövid időn belül teljesen elfogyhat a csallóközi és mátyusföldi magyar evangélikusság. Nincsenek arra vonatkozó adatok, hogy a hiányzó magyar szolgálat miatt hányan látogatják a református gyülekezeteket, ill. vegyesházasságok révén hányan váltanak felekezetet.

Jelenleg a 2 egyházkerület 8 esperességének területén, 23 anyaegyházban, valamint a hozzájuk tartozó leányegyházakban és szóróványaikban folyik, vagy van igény magyar nyelvű szolgálatra. Hat lelkész működik magyar, ill. kétnyelvű gyülekezetben, közülük egy magyar nemzetiségű felvidéki magyar. A lelkészhiány ellenére további három magyarul beszélő

lelkész szolgál szlovák gyülekezetben, két magyarországi lelkész, Bálintné Varsányi Vilma és Ferenczy Erzsébet állandó jelleggel szolgál a rozsnói és tornaaljai körzetben, és további 4 lelkész jár át Magyarországról rendszeresen (Nagyvárkony, Szász-Ipolyszakállos, Farnad, Révkomárom). Érezhető veszteséget jelentenek a Szlovákiából Magyarországra távozott lelkészek.

A Magyarországi Evangélikus Egyház évek óta rendszeres támogatója a felvidéki magyarok megmaradásának, legyen szó egyéni hozzájárulásokról, püspökök és lelkészek, valamint a missziós munkatársak szolgálatáról, határon átszolgáló lelkészek kiküldetéséről, a missziós munka konkrét támogatásáról, számos konferencián, különböző alkalmakon való ingyenes részvételi lehetőségről. Jelenleg aktív megoldáskeresés zajlik a közösség megmentése érdekében, amelyben remélhetőleg a nemrég megválasztott szlovák püspöki

kar támogatását is elnyeri. Töltsd el szívünket reménységgel, az 1941-es Evangélikus Naptárban megjelent szlovákiai magyar evangélikusok imádsága: *Népek és nemzetek Atyja, örökkévaló Istenünk, trónod szalmolyához járul bűntudattól terhesen, de hiteivel teljesen apró Benjaminek, hogy kérje fejére a te atyai áldásodat. Kevesen vagyunk, de te előtted Urunk nincsen kisebbség és nincsen többség, hanem gyermekek vannak, akik rászorulnak mindannyian az Atya vezetésére. Jaj nekünk, ha elengedjük a te vezető jobboldalt! Egy ember is többség, ha veled van, de a többség is elenyésző kisebbséggé lesz, ha nélküled akar önerejéből élni. Szegénységünket pótolja a te gazdagságod, csekély számunkat buzgóságunk, tehetetlenségünk a te mindenhatóságod ereje. Oltis lelkünkbe égő felelősséget egymás iránt és egyházunk Ura iránt, hogy a népünknek való szolgálatot ne csak szent kötelességünknek érezzük, hanem szent örömeinknek is! Taníts meg Urunk minket a másik álláspontjára állani, hogy szeretetünk korlátok nélkül való legyen! Vésd szívünk falára, hogy*

Veled megmaradunk. Nélküled elveszünk! Kicsiny nép csak nagy igazságokkal élhet. Találd meg velünk az Utat, az Igazságot és az életet, olvass egybe szent Fiaddal, a mi Urunk Jézus Krisztussal! Amen

Nagy Olivér

Evangélikus sajátosságaink – hilaritás

A hilaritás latin szó, lutheránus örökségünk egyik hívószava. Vidámság, jókedv – ez áll a latin szótárban magyar fordításként. A kifejezés számunkra arról szól, hogy az életben nem csak komor, szigorú pillanatok vannak. Lehet, szabad, kell jóízűen nevetni, vagy éppen belső derűvel figyelni, mi zajlik bennünk és körülöttünk. Ez nem pusztán alkati kérdés: vannak, akik nagyokat kacagnak egy-egy mondaton, mert benne megfogalmazódik az élet fonákja, s az a gondolat megmutatja a kedveset és szépet, vagy éppen a javítani és változtatni valót. Vannak olyanok is, akik nem érzékelik és nem értékelik az élet vidámabb oldalát. Az evangélikus hilaritás azonban nem alkati kérdés, forrása máshol keresendő.

Összefügg-e hitünk, világnézetünk és a vidámság, a humor? Igaz-e az, hogy a keresztény emberek kevésbé tudnak nevetni, talán egy kicsit savanyúbbak is, mint az átlag – sokakban ugyanis ez a kép él. Vagy éppen az ellenkezője igaz: mi vidám közösség vagyunk, s ha hitünket megéljük, gyakran telik meg a száunk nevetéssel – ahogy a zsoltáros mondja.

Reformátorunk maga az élő példa arra, hogy elkötelezett Krisztuskövetőként lehet humorral látni és élni az életet, sőt a vidámság hitből fakadó tulajdonságunkká válhat. A hit életmódja eleve arra készíti, hogy felülkerekedjünk a világot tönkretévő, az életünket megromító gonosz szomorúságán.

A Szentírás beszél arról, hogy Istennek van humora. A zsoltáros egyenesen a nevető Istenről beszél, aki megmosolyogja a pozíciójukat félreértő, túl magasra törő embereket. Arról, hogy Jézus nevetett volna, nincs tudomásunk, illet az evangélisták nem jegyezték fel számunkra. Ugyanakkor a Jézus példázatait olvasva meg vagyok győződve arról, hogy az emberré lett Istennek emberként is jó humora volt, s rendkívül jól használta eszközként ezt a finom humort a példatörténetek csattanóiban – rámutatva az emberileg lehetetlenre, a megváltoztathatóra és a megváltoztathatóra, az élet visszaszolgáltatására, s annak megoldást kívánó voltára.

Az evangéliumon tájékozódni próbáló evangélikus egyház sajátos vonásai éppen ezért hordozzák a vidámságot, derűt. A reformáció ötszáz éves évfordulójára – sok más értékes Luther-irat mellett – kézbe kaphattuk azt a vaskos kötetet is, amely mai, igényes fordításban hozza reformátorunk „asztali beszélgetéseit”. Az olvasó – ha elmélyül a szövegben – nemcsak mosolyra, néha nevetésre fakad, de valami mélyebb összefüggést is megért. Ahogy Luther a legnehezebb teológiai kérdésekről, a mindennapi apróságairól, a súlyos politikai kérdésekről és az élet sokféle területéről beszél – tele van humorral. Nemcsak asztaltársaságának tagjai nevettek nagyokat, de azok is jókedvre derülnek, akik ma végiggondolják ezeket a témákat.

Nem feleltél jövedv, vagy afféle daczolás a sokszor komor, máskor szomorú valósággal. Nem olyan nevetés, mint a könnyelműen viselkedő gyermekeké, hiszen abból előbb-utóbb sírás lesz. Nem is valamiféle strucc-politika, hogy fejünket homokba dugva könnyebben viseljük el azt, amit az élet ránk mért. Ellenkezőleg, ez a hit derűje, ami tisztában van a legfontosabbal: Isten kezében van a világ és a mi életünk. És ott jó helyen van. Ha megpróbálunk belesimulni az ő akaratába, akkor van reménységünk arra, hogy még a legkegyetlenebb dolgokból is Isten tudót, sőt áldást előhozni. Ez nem üres optimizmus, amely megalapozatlanul, de próbál pozitív jövőben gondolkodni. Ez megalapozott keresztény jövőlátás: Istenre bízom magam, s akkor jó kézben lesz az életem. Ha pedig jó kézben van, akkor biztonságban vagyok, felszabadult lehetek, tudva, hogy „akik Istent szeretik, azoknak minden a javukra válik”.

Mindez nem csak a jövővel kapcsolatban igaz. A múlt is alkalmazható. Sokan küzdünk a múltunkkal, elvesztegetett időnkkel, elmulasztott lehetőségeinkkel, hibáinkkal, vétkeinkkel, mindazzal, ami árnyat vet eddigi utunkra. Ez a küzdelem többnyire elkeserítő, hiszen árnyékát senki nem lépheti át. A rendezetlen dolgok pesszimizmusához, cinizmushoz, netán depresszióhoz vezetnek. Az, aki Isten közelében él,

átélheti a bűnbocsátnak azt a felszabadult örömet, amely képes elrendezni a múltat. Nem teszi meg nem történné, de rábízta a bűnbocsátnál újra indítani tudó Istenre. A megtapasztalt bűnbocsátnak örömet, vidámságot szerez.

Nem véletlen hát, hogy ahol evangélikusok, lutheránus módon gondolkodó és élő emberek találkoznak, ott több a vidámság, a nevetés, a humor. A lutheri hilaritás. A jó reménység és a lezárható múlt, Isten nagy tetteinek múltat-jelent-jövőt átfogó élménye teszi vidámmá a szívet. Lássuk meg a világ és életünk visszásságainak okát, az ördög munkáját, de lássuk meg a mindig nagyobb Isten ettől megváltó hatalmát. Igen, a humor, a jókedv, a vidámság forrása a hit, az Istenre hagyatkozó bizalom. Ezért emekelhetjük bátran, lendülettel és mindig jó szívvel a Johann Lindemann énekének (EÉ 364) mindkét versét, ráadásul Gastoldi sodró lendületű, vidám dallamával: „Öröm van nálad, még ha búbanat É is minket, Jézusunk. Benned és véled mienk az élet, Nagy Megváltónk, hű Urunk. Te széjjeltéped a köteléket. Ki benned bíz, sziklára épít, Örökké élhet, halleluja! Kegyel-

met leltünk, átölel lelkünk, Átfogunk hittel, és nem szakít el Semmi tetőled, halleluja!

Ha Lelked áthat, többé nem árthat Nékünk sátán, bűn, halál. Legyőzted régen, s te tartod kézben, Bár még támad, ellenáll. Dicsőítő ének zeng, Jézus, néked. Áldjuk mindnyájan neved vidáman, Hirdetjük fennen: halleluja! Ujjong a lelkünk: győzelmet nyertünk. Nevedben járunk, szeretünk, áldunk Itt és a mennyben. Halleluja!

Jó kedvünk oka, hogy Erős vár a mi Istenünk! **Dr. Hafenschner Károly**

Hitüket megélő keresztyénekre van szükség

Vallom, hogy tanuló egyháznak kell lennünk, mert valamennyien Krisztus tanítványai vagyunk, mondta Isó Dorottya, aki huszonhét éve szolgál a veszprémi evangélikus gyülekezetben.

Isó Dorottya lelkészi pályája a Pest megyei Hévízgyörkről indult 1985-ben. Dóka Zoltán Hévízgyörk jól ismert lelkésze volt, Isó Dorottya neki köszönheti, hogy lelkész lehetett, általa tanulta meg a teológiát szeretni, megbecsülni, különösen Luther teológiáját. A teológia elvégzése után férjével, Isó Zoltánnal együtt egy évig segédlelkész volt Ostffyasszonyfa-Csöngé-Uraiújfalu gyülekezeteiben, onnan kerültek Veszprémbe, ahol immár huszonhét éve szolgálnak. Ez idő alatt sok változás történt a társadalomban és a gyülekezetben is. 1999-ben a templom mellett felépült a gyülekezeti ház a lelkészi hivatallal, lelkészlakással és a gyülekezeti teremmel, így a gyülekezet egyközpontú lett.

– A gyülekezeti munkában sikerült sok kis közösséget indítani. Évtizedek óta működik ennek, nőegyletet, férfikört hoztunk létre, aktív a bibliaórák csoport. Kiszélesedett a hitoktatás, tizennégy iskolában tanítunk hittant, heti 72 órában. A gyülekezetben hitoktatói munkacsoport működik, egy főállású hitoktatóval és négy óraadó tanárral. A munkacsoport gyerekfoglalkozásokat (adventi barkácsolás, farsang, kirándulás, napközi tábor) is tart a tanévben, mert pusztán az iskolai hittanórák még nem vonzzák ide a gyermekeket. A főállású hitoktató most szervezi az elmúlt év konfirmandusainak összegyűjtését és egy ifjúsági csoport indításán dolgozik. Vasárnaponként gyerek istentiszteleteket tartunk.

A veszprémi gyülekezet évekig tervezgette, hogy óvodát indít, az intézmény hét éve három csoporttal kezdte meg működését. Isó Dorottya óvodalelkészként rendszeresen képzi az óvodapedagógusokat. Kezdetben arról beszélt az óvónőknek, miként tartsanak egy-egy foglalkozást, később különböző témaköröket vettek. Óvónői munkacsoport alakult.

Korábban sok közegyházi feladatot vállalt, a zsinati munkában 2006-tól két ciklusban vett részt, szívesen vállalta a feladatot. Az elmúlt ciklusban a veszprémi egyházmegye espereshelyettese volt. A Dunántúli Harangszó című folyóiratban a keresztyén etikáról írt sorozatot. Mint mondta, ez sok munkát kívánt tőle, de nagy lelkesedéssel végezte, maga is sokat tanult a forrásokból. Később az anyag könyv formájában is megjelent.

A Győrben működő Luther olvasókört Isó Dorottya 2007 óta vezeti. Mikor Ittész Gábor meghalt, az akkori püspök, Ittész János Tubán Józsefet és őt kérte fel a kör vezetésére. Kéthavonta, évi öt alkalommal Luther-iratot olvasnak, ezáltal gazdagodnak a lutheri teológiával. Igyekeznek azt alkalmazni jelen korunkra, így fel tudják fedezni, ami az egyházban nem Luther szerinti és azt is, ami Luther tanításának megfelelő. A negyedévente megjelenő Keresztyén Igazság folyóirat szerkesztőségének Dóka Zoltán halála után, 2000-ben lett tagja, most ő a lap szerkesztője. Igyekeznek a lutheri teológiát szolgálni, és mint az Ordass Lajos Alapítvány folyóirata, Ordass Lajos emlékéért ápolni, a történelmi tényeket feltárni, és az egyházban a kritika hangját képviselni.

A lelkész a presbiterképzésben évek óta részt vesz, azt a keresztyén etikát tanítja, amiről korábban könyvet írt. A munka nagy örömet ad számára, mert ezzel is tudja segíteni az egyházat abban, hogy a gyülekezeti tagok hitvallásosak és a hitüket komolyan vevő, a minden napokban is megélő keresztyének, ne pusztán csak fogyasztói, formális keresztyének legyenek, akik semmit nem akarnak tenni az egyházért.

– Vallom: ahhoz, hogy az egyházunk megújuljon és legyen jövője, hitüket megélő emberekre van szükség, és ezt a munkát a presbiterek között kell elkezdeni, mert ők lehetnek a gyülekezet

életének a motorjai. A presbiterek sok jó és elgondolkodtató kérdést tudnak feltenni, megpróbálók rájuk válaszolni, vagy velük közösen megkeresni a választ. Ezáltal mindannyian tanulunk és gazdagodunk. Azt is vallom, hogy tanuló egyháznak kell lennünk, mert valamennyien Krisztus tanítványai vagyunk, tanítványokként Isten igéjét kell tanulnunk. Erről az elmúlt évtizedekben nagyon elfeledkeztünk. Újra be kell vezetni a gyülekezetekbe, hogy együtt tanuljunk Isten igéjét.

Úgy látja, a népegyházi keretek egyre inkább felbomlanak; sok gyerek, fiatal felnőtt van, akiket már meg sem kereszteltek. A hitvalló egyházé a jövő, ahol a gyülekezet tagjai mint egy nagy család tagjai élnek együtt, odafigyelve, segítséget nyújtva egymásnak, közösen fenntartva a gyülekezetet, anyagilag és lelkileg egyaránt.

Isó Dorottya beszélt arról, hogy egy nagy betegség miatt az utóbbi négy évben megfogyatkozott az energiája. Igyekezett felgyógyulni, de a betegségnek maradványai vannak, jobban meg kell válogatnia, mire fordítja az energiáját. Gyülekezeti lelkészként a gyülekezeti munka a legfontosabb számára, ezért a közegyházi tisztségeiről lemondott, újabakat nem vállalt, a Keresztyén Igazság szerkesztését, a presbiterképzésen való tanítást és a Luther olvasókör vezetését végzi tovább.

– A betegségnek nagyon sok áldása van, az Úristent egészen közel érzem magához az ember. Többször rácsodálkoztam, hogy amikor a gyógyulás legnehezebb időszaka volt, és semmit nem tudtam tenni, csak ücsörögtem és sírtam bánatomban, valamilyen módon Isten mindig jelét adta, hogy itt van velem. Megcsörrent a telefon, valaki telefonált, megkérdezte, hogy vagyok. Bekapcsoltam a tévét, és fogyatékkal élők arról beszéltek, van-e jó oldala a fogyatékos-ságnak. A beteg embernek több ideje, alkalma adódik arra, hogy beszéljen Istennel. Bensőségesse válik az Istennel való kapcsolata. Ez egyszerű. Volt olyan időszak, amikor kicsit jobban éreztem magam, azt gondoltam, hogy nem is szeretnék újra teljesen egészséges lenni, mert akkor azt a bensőséges kapcsolatot kéne feladnom, amire a rohanó életben nincs lehetőség. Azért gondolom, hogy ha bárkit bármilyen nehéz betegség megtámad, akkor ne csüggedjen, csak forduljon Istenhez, és megtapasztalja, hogy Ő olyan áldást ad, amit nem felejt el soha, másrészt nem akarja, hogy ez a bensőséges kapcsolat elmúljon.

Balla Emőke

Kedves kisebb-nagyobb Olvasóim!

Jézusnak „Az igazi szőlőtőről” mondott példázata így kezdődik: „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda” (Jn 15,1)

Alig néhány hete gyülekezeteinkben aratási hálaadó ünnepet tartottunk. Az oltárra a gyertyák és a virágok mellé kis kosarakban, tálakon felkerültek a kertek, szőlők terményei: alma, körte, barack, szilva, szőlő. A figyelmes szemlélő rábukkanhatott uborkára, retekre, csöves kukoricára. Én még két szelet sült tököt is felfedeztem. Augusztus végén az új kenyérért külön is hálát adtunk. Lehet, hogy ez is rákerült az „aratási hálaadó” oltárra, jogosan. Hiszen a nyáron, június-júliusban történt aratás után a gabonából már új lisztet őröltek, s ez a következő évi kenyérünk is jelenti.

Mikor ezeket a sorokat írom, már a legtöbb helyen a szőlőt is leszüretelték. Jézus szava az evangéliumból most erre irányítja a figyelmünket. – Talán voltatok szőlőben, vagy kerti lugasban, és örömmel csipegettétek a lecsüngő fürtökről a fehér, kék, illatos és édes szőlőszemeket. Lehet, hogy nem is vetétek észre a szép lombok alatt a barna, hámlós kérgű szőlőtőkét. Pedig ebből nőtt ki minden hajtás, szép levélzet és kíváncsú szőlőfürt. Itt kezdődik minden: egy kemény, fás töben, mely mélyen a földbe ereszti gyökereit. Szerteágazik láthatatlanul behálózva a talajt, éppen úgy, mint a fáknál. A földben lévő része nagyobb, mint amit a föld fölött növeszt. Ezek a „láthatatlanok” tartják a látható részt. De nemcsak tartják, hanem felszívják a talajból a nedvességet és a tápanyagot, életet adva a rügyeknek, leveleknek, hajtásoknak, termésnek. A legtöbb ember a terméssel törődik, észre sem veszi a szőlőtövet. Mi figyeljünk rá! Mit mond Jézus? Azt, hogy Ő az igazi szőlőtő, mi pedig a szőlővesszők. Tőle indul el minden az életünkben: a növekedés, a fejlődés, a reményteljes kiteljesedés. A cél: a termés, a gyümölcs.

Most egy képzeletbeli kirándulásra indítanak Megváltónk szavai, ahol jól szemügyre vehetünk mindent, ami a szőlővel és a szőlőben történik. A szőlőtő tavasszal kibontja apró, bolyhos bundácskába bújtatott rügyeit és egymás

után hozza elő zöld, gyönyörű, cakkos leveleit. Gyors ütemben hajtásain is megjelennek a kapaszkodó kacsok, majd a fürtös virágok. A szőlősgazda azonban nem hagyja magára a szőlőt. Nem engedi több méter hosszúra nyúlni hajtásait, mert a cél: a termés, a nemes, finom gyümölcs. Ezért szabályozza: megmetszi. Nem engedi arra és addig futni, ameddig akar. Akkor ugyanis az erejét a hajtásba adná, nem a fürtbe. Sőt! Amelyik hajtáson nem jelenik meg fürt, azt teljesen levágja. A lemetsett rész nem él tovább, csak

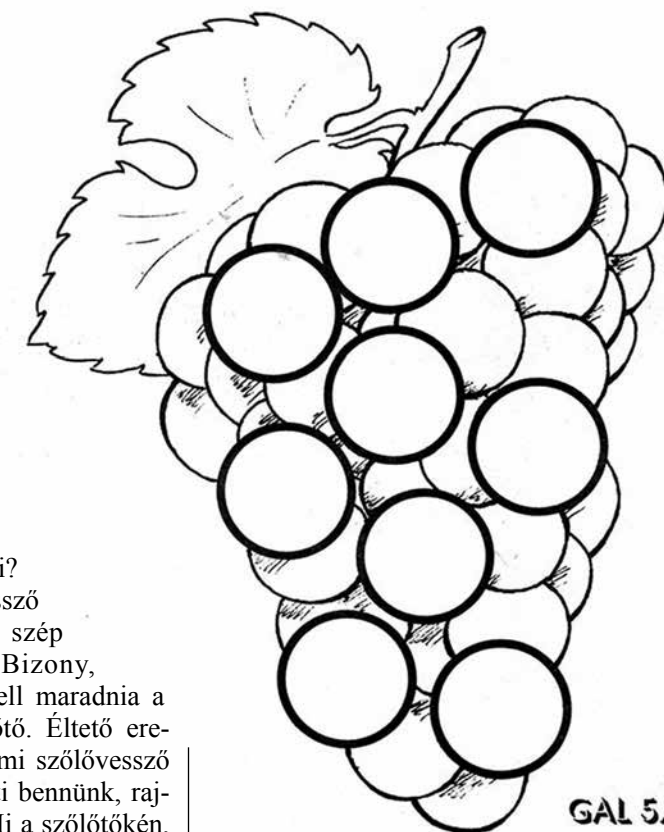
az, amelyik a tőkén marad. Hogyan is szól az írás kezdete? „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. Azt a szőlővesszőt, amely gyümölcsöt nem terem én bennem, lemet-szi” (Jn 15,1-2)

Talán emlékeztek még a „talentumos” történetre. A talentumok azok a gyümölcsök, amiket a nekünk életet adó Urunk keres. A terve velünk, az életünkkel a több talentum, a sok gyümölcs. Persze, igazatok van, ha most azt kérdezitek: hogyan lehet ezt megvalósítani? Meg tudja-e a szőlővessző csinálni, hogy sok és szép fürt fejlődjék rajta? Bizony, csak egyet tud: rajta kell maradnia a szőlőtőn. Jézus a szőlőtő. Éltető erejével át- meg átjárja a mi szőlővessző életünket, és megteremti bennünk, rajtunk a gyümölcsöket. Mi a szőlőtőkén, a tőke életadó és életet formáló ereje bennünk, a vesszőkben. Így is mondja Jézus: „Aki én bennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni.” (Jn 15,5) Bizony, ez az egyetlen lehetséges út a gyümölcstermésre! Állandó kapcsolat Jézussal imádságban, Isten igéjére való figyelésben, szavai komolyan vételében. Eközben Ő alakít,

formál, vadhajtásainkat lemettszi, és irányítja növekedésünket.

Kísérjen el Jézusnak „Az igazi szőlőtőről” mondott példázata életünk minden napján! A remélhető és kívánt gyümölcsökről, amiket vár és keres Urunk életünkben, Pál apostol a Galátához írt levelében meghatározott dolgokat sorol fel: „A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szíveség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.” (Gal 5,22)

A LÉLEK GYÜMÖLCSE PEDIG:

GAL 5,22

Kérem és kívánom ezeket a gyümölcsöket mindannyiunk életében!

Szeretettel:

Asnbóth Lászlóné, Erzsébet

Az öt évi munkában részt vevő munkatársakat kérdeztük elményeikről, érzéseikről.

Megtiszteltetés volt öt és fél éven át a Dunántúli Harangszót szerkesztő közösség tagjának lenni. A legtöbbször a Múltidéző oldal elkészültében működtem közre, de időszakosan vagy alkalmanként más rovatokban megjelent írásoknál is. Az egyháztörténeti cikkekben elsősorban a dunántúli evangélikusság identitását meghatározó eseményekre és személyekre hívtuk fel a figyelmet, de a kereszténység kétezer évének egyetemes történetére is kitekintettünk. Az elvégzett munkával nem pusztán érdekes olvasnivalót kívántunk nyújtani. Minden megjelent írással és képpel a Krisztus-hit éledését és erősítését, Isten népe közösségének épülését akartuk szolgálni. Isten áldása kísérfje továbbra is a Harangszót!
Tóth Károly

Az elmúlt öt évre visszatekintve a Dunántúli Harangszó megjeleníti számomra az egész Nyugati(Dunántúli) Egyházkerületet. A legfontosabb események tükre a teljesség igénye nélkül, azoknak a látásmódján és érzéseinek keresztül, akik az újságot szerkesztik és összeállítják. Nagyon jónak találom az egyes rovatok felépítését. Különösen kedves számomra a múltidéző, valamint a teológia oldal, melyek mély és átgondolt teológiai írások. Témájuk sokszor nyitotta fel a szememet elmúlt korok teológusaira és eseményeire, melyek nagyban meghatározzák mai evangélikusságunkat. Nagyon jó és fontos, hogy külön kiemeljük és bemutassuk azokat a személyeket, akik szolgálatukkal, munkájukkal kiemelkedő módon hozzájárulnak gyülekezeteink, egyházi intézményeink munkálkodásához. Ennek bemutatásaként olvashatjuk az újság Arc/kép rovatát. Az egyházkerület és az egyházmegyei oldalakon az újság igyekszik beszámolni azokról az eseményekről, amelyek a legfontosabbak voltak az eltelt negyedév során. Mint a Fejér-Komáromi Egyházmegye oldalának rovatszerkesztője sokszor bizony bajban voltam. Egy oldalban képekkel illusztrálva, vajon melyik gyülekezetben történt eseményt, lelkészt mutassuk be az olvasóknak, ami a mai facebookon és interneten tájékozódó világunkban egy hónap múlva is hír értékű és érdekes lehet. Ha közös találkozók voltak vagy események az egyházmegyében azok mindig prioritást élveztek. Mostanság sokszor fülembe csengenek Pál apostol gondolatai, melyek az újsággal kapcsolatos öt évi szerkesztői munkámban is fontos üzenetet hordoznak: „Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené...” (Róm 9,16)

Szarka Éva

Amióta 2003-tól a Dunántúli Egyházkerület elnökségének döntése szerint a Dunántúli Harangszó széles körben terjesztett lapként kezdte szolgálni a régi/új egyházkerület népét, azóta vehettem részt a szerkesztőbizottság nevéhez, de sok örömet és lehetőséget rejtő munkájában. Teológus vagyok, nem újságíró, így a lapot is csak így tudtam írni/olvasni. Fontosnak tartottam, hogy a formálódó egyházkerület, az abban élő lutheránus közösség ne emlékekre, nosztalgikus érzelmekre, bizonytalan, gyökértelen próbálkozásokra vagy divatos trendek másolására, hanem mindenekelőtt és döntően a lutheri teológiára alapozva alakítsa ki és erősítse meg identitását. A Dunántúli Harangszó ennek, a lutheri tanításból táplálkozó közösségépítésnek volt és reményeim szerint lesz a jövőben is megfelelő eszköze.
Tubán József

Amikor annak idején felkértek, hogy megyei oldal tudósítójaként vegyek részt a szerkesztőség munkájában, nagy örömmel mondtam igent, mert tudtam, hogy milyen fontos a gyülekezetekben az újság és azáltal a dunántúliság erősítése. Azt is tudtam, hogy egy jó csapatba kerülök. Kovács László professzionális módon és nagy határozottsággal vette kézbe a lap szerkesztését. Nagy élmény volt minden szerkesztőbizottsági ülés. Az újság életében is voltak izgalmas időszakok.

A megyei hírek kiválogatása nem volt mindig egyszerű. Általában olyan dolgokról tudósítottam, vagy kértem meg másokat az írásra, ami példa értékű, esetleg máshol is megvalósítható. Véleményem szerint a gondokról is írni kell, nem csak a sikerekről, mert abból is lehet tanulni. Nem mindig volt könnyű felkérni valakit a cikkírásra, ismerv a lelkészek és általában az egyházban szorgoskodó emberek elfoglaltságát. Remélem, hogy a lap ebben a szellemben tudja folytatni szolgálatát.
Koháry Ferenc

Emlékezetes, tanulságos, gazdagító találkozások.

Ilyenek voltak a szerkesztőbizottsági ülések, imádsággal, közös gondolkodással, tervezéssel. És ilyenek voltak a beszélgetések azokkal az egyházi vezetőkkel, gyülekezeti munkatársakkal, világi emberekkel, közéleti személyiségekkel, akikkel negyedévente találkoztam, hogy interjút készítssek velük, portrét írjak róluk az Arckép rovatba. Némelyik anyagfelvétel sok örömet adott, gördülékeny, építő, kellemes volt a beszélgetés, míg más munkák szakmailag is kemény próbát, kihívást jelentettek számomra.

Köszönöm, hogy részese lehettem a Dunántúli Harangszó elmúlt éveinek. Köszönöm a szerkesztőknek, a munkatársaknak a bizalmat, a türelmet, megértést, elfogadást.
Balla Emőke

Nagy megtiszteltetésként éltem meg, mikor felkértek a lap újraindításakor a korrektori munkára. Hálás vagyok, hogy közvetve részese lehetek ilyen módon a szerkesztőségben folyó önzetlen és odaadó műhelymunkának. Érdekes még nyomdába kerülés előtt rálátni dunántúli régióink tartalmas, szerteágazó, gazdag gyülekezeti életére, s az elmélkedő írások segítségével az éppen aktuálisan közeledő ünnepekre készülődni lélekben. S amennyire én mindezt meg tudom ítélni, a lap jó úton jár.
Miklósné Jancsó Hanna

Apám a piacon – in memoriam Sággy András –

Hosszas és alapos fontolgatás, többoldali tárgyalás után végül megszületett a minden fél számára elfogadható döntés: ebédre sült hús lesz krumpli-pürével.

– Papa, kellene az ebédhez egy kiló krumpli – hangzott édesanyám szózata, és mivel édesapám nem szokott semmi jó elrontója lenni, térülvén, fordulván rá is készült a vásárlásra. Pénztárca, kulcs, és a négylovas csoda nyers ereje lassan legyőzte a tehetetlenség erőit. Teljes gáznál akár 30 km/h-s sebességre is felgyorsult, amíg barokkos testalkatú édesapám a celdömölki templomtól a belvárosban található piacig ért vele. Akkorra az emberek jelentős része az erőteljes motorhangból már tudta is, hogy érkezik a lelkész.

A fenti történést követően alig másfél óra telt el, amikor édesanyám némi izgalommal a hangjában odaszólt hozzám:

– Fiam, nem tudom, apád hol van ilyen sokáig, menjél utána biciklivel. Szólj neki, hogy kész van a hús, de nincs krumplink, úgyhogy jó lenne, ha kicsit sietne.

El is indultam, és megleltem apámat, amint kedves barátjával, a zöldséges Lajossal beszélget a piactéren. Két hatalmas szatyrában a burgonya mellett gyümölcsök, zöldségek, pékáru és még sokféle finomság feszült egymásnak. Kiderült, hogy jó szokása szerint körbenézett (az egyébként nem túl nagy) piacon, és minden áruval, illetve arra járó emberrel váltott néhány szót.

Otthon persze nem volt olyan nagy meglepetés, feszültség, fejetlenség, mert tudtuk mindnyájan, hogy édesapámnak van egy sokkal nagyobb szenvedélye: a finom ételeknél is jobban szereti az embereket. Szeretett elbeszélgetni mindenkiel, akivel csak találkozott. Nemre és felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül teljes természetességgel megkérdezte őket, hogy vannak, és ebből aztán sokszor egészen mély lelkiigondozó beszélgetések alakultak ki: a zöldségesnél, a körteremben, a Tescóban, tankolás közben, a termálfüves medencében, vagy amerre éppen járt.

Nekem, aki fiaként magam is lelkészi szolgálatban állok, örökre belevésődött a lelkembe az életnek ez a hétköznapi istentisztelete. Ahogyan a vasárnap ünnepélyes valósága után a profán hétköznapiakban is pásztorrá, hívívóvá válhat a lelkész, aki a piacon is ugyanazt a kegyelmes, szerető Istent képviseli, mint a templomban. Igen, a legtöbbször így vitte az evangéliumot az emberek közé – lutherkabát nélkül, azon az öreg kis Puch motoron.

Sággy Balázs domonyi lelkész

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület mint Fébé Segítő Szolgálat mutatkozik be!

A Fébé név újtestamentumi eredetű. Pál apostol említi levelében (Róm 16,1) a kenkreai gyülekezet hűséges szolgálóleányát Fébét („Phoibe”-t). Munkánkat az önkéntes segítségnyújtásra, diakóniai munkára szeretnénk alapozni. Az egyesület elsősorban a családokat és egyedülállókat segítené a mindennapi életben. Tevékenységünk fő területe az evangélikus egyházon belül a gyülekezeti tagok támogatása, de segítséget nyújtanánk mindazoknak, akik erre igényt tartanak.

Szeretnénk segíteni egyedülállóknak bevásárlásban, takarításban, kísérésben...
családoknak gyerekfelügyeletben, korrepetálásban...
rászorulóknak ruhát és élelmiszert osztanánk...
betegeknek, időseknek segédeszközöket (kerekeszék, járókeret stb.) adunk kölcsön

Hogy mindezt megvalósítsuk, segítségére van szükség! Kérjük, jelentkezzen önkéntesnek! Várunk szeretettel minden friss nyugdíjast a pótnagyi-pótpapi szolgálatba! Várjuk bárkinek jelentkezését, aki akár csak alkalomszerűen tud segíteni! Egy látogatás is nagy öröm lehet magányos embereknek!

Örömmel adunk hírt arról, hogy megkezdjük a **gyógyászati segédeszközök kölcsönzését!** A rendelkezésre álló eszközök (pl. kerekesszék, szoba WC, rollátor, betegágy, stb.) térítésmentesen állnak a rászorulóknak rendelkezésére! **Munkatársakat is keresünk egy adománnyal megnyitásához!** Terveink szerint Budán, esetleg egy pesti belső kerületben bérelnénk helyiséget.

Szükség van egy üzletvezetőre, és akár naponta váltakozó, délelőtti, vagy délután ott lévő eladókra.

Akár segítséget kér, akár segíteni tud, kérjük, jelentkezzen!

Elérhetőségeink: www.febeegyesulet.hu • febe.egyesulet@gmail.com Madocsa Dániel ügyvezető: 06-20-500-74-83

Dunántúli Harangszó

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja
Megjelenik negyedévenként

Felelős kiadó: Szemerei János püspök

Megbízott felelős szerkesztő és terjesztés: Koczor György

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Telefon: +36 20/824-3444

Korrektor: Miklósné Jancsó Hanna

A szerkesztőség címe: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

Megrendelhető: E-mail: gyorgy.koczor@lutheran.hu

Postacím: 8933 Zalaistvánd, Arany J. tér 2.

Az újság kiadását adománnyal kérjük támogatni, melyet az alábbi számlára lehet befizetni:

Számlakezelő: Zalaistvádi Evangélikus Egyházközség

Számlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000028-48030025

Külföldről: IBAN: HU20 1091 8001 0000 0028 4803 0025

Készült az Asperján Nyomdában

Tördelés: RENZOL Dekor Reklámstúdió, Zalaszentgrót

A cikkek tartalmáért a szerző vállal felelősséget!

ISSN 1416-9770

A hátapon az oroszlanói evangélikus templom új harangja látható.

Köszönjük szolgálatukat!

